

การพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ผู้สูงอายุ อำเภอภักดีนิเวศน์ จังหวัดเชียงใหม่

Development of souvenir products prototype made from Hmong
embroidered fabric to improve life quality among elders residing in
Galyanivadhana District Chiang Mai Province

เสาวนีย์ รัฐนิธิคุณานนท์
ไอรดา สุตสังข์
ณัฐธิดา เรืองธนพิบูลย์
นิตยา วันโสภา

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565
คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

การพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ผู้สูงอายุ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่

Development of souvenir products prototype made from Hmong
embroidered fabric to improve life quality among elders residing in
Galyanivadhana District Chiang Mai Province

เสาวนีย์ รัฐนิธิคุณานนท์

ไอรดา สุตสังข์

ณัฐฐริดา เรืองธนพิบูลย์

นิตยา วันโสภา

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565
คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ชื่อวิจัย	การพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักกลยาณีวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่	
ผู้วิจัย	เสาวนีย์	รัฐนิธิคุณานนท์
	ไอรดา	สุดสังข์
	ณัฐธิดา	เริงธนพิบูลย์
	นิตยา	วันโสภา
พ.ศ.	2565	

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักกลยาณีวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง อำเภอภักกลยาณีวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อพัฒนานวัตกรรมกระบวนการเพิ่มทักษะแก่ผู้สูงอายุช่วยลดระยะเวลาในการปักผ้า 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง อำเภอภักกลยาณี วัฒนาจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยว 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักกลยาณีวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านความสวยงาม ด้านกรรมวิธีการผลิต และต้นแบบสินค้าที่ระลึก 3 แบบ ได้แก่ แบบที่ 1 ชุดเด็ก แบบที่ 2 เสื้อคลุมสตรี แบบที่ 3 กระเป๋า ใช้วิธีแจกแบบสอบถามแบบบังเอิญ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 25 คน พบว่าแบบร่างที่ได้รับความพึงพอใจเพื่อเป็นต้นแบบสินค้าที่ระลึกคือ กลุ่มที่ 1 ชุดเด็ก แบบที่ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด คือ แบบร่างที่ 1.2 ($\bar{X} = 4.36$) กลุ่มที่ 2 เสื้อคลุมสตรีที่ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด คือ แบบร่างที่ 2.1 ($\bar{X} = 4.28$) กลุ่มที่ 3 กระเป๋าที่ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด คือ แบบร่างที่ 3.1 ($\bar{X} = 4.40$) 2) เพื่อพัฒนานวัตกรรมกระบวนการเพิ่มทักษะแก่ผู้สูงอายุช่วยลดระยะเวลาในการปักผ้า พบว่า สายดวงดาว เป็นลวดลายปักที่ไม่ซับซ้อนมาก และสะท้อนความเป็นอัตลักษณ์ผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง ใช้โทนสีโบราณ ใช้วิธีการปักไหมผสมกับการปะสอยปักเป็นชิ้น ๆ ทรงกลม เพื่อลดขั้นตอนและสะดวกรวดเร็วในการปัก 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.5 มีอายุระหว่าง 26-30 ปี

คิดเป็นร้อยละ 33.5 ส่วนใหญ่มีสถานภาพ สมรส คิดเป็นร้อยละ 56 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับ การศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 60 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 31 มี รายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 15,001–20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.5 โดนส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ ต่างจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 55.5 ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรซื้อของที่ระลึกพบว่า ผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่รู้จักอำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ จากช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ (Social Network) คิดเป็นร้อยละ 89 ส่วนใหญ่เคยซื้อเคยใช้สินค้าจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง คิดเป็นร้อย ละ 81.5 ส่วนใหญ่จะแนะนำให้บุคคลอื่นมาเที่ยวอีก คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้ตอบสอบถามส่วนใหญ่คิด ว่าต้นแบบของที่ระลึกมีความน่าสนใจ คิดเป็นร้อยละ 99 ตอนที่ 3 ความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบ และพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง พบว่า ต้นแบบสินค้าที่ระลึกที่ได้รับความพึง พอใจมากที่สุด คือ แบบที่ 3 กระเป๋า ($\bar{X} = 4.56$ S.D. = 0.59) รวมทุกด้านได้รับความพึงพอใจระดับ มากที่สุด รองลงมา คือ แบบที่ 1 ชุดเด็ก ($\bar{X} = 4.52$ S.D. = 0.55) รวมทุกด้านได้รับความพึงพอใจ ระดับมากที่สุด และ แบบที่ 2 เสื้อสตรี ($\bar{X} = 4.45$ S.D. = 0.65) โดยรวมทุกด้านได้รับความพึงพอใจ ระดับมาก

คำสำคัญ : การพัฒนา, ต้นแบบสินค้าที่ระลึก, ผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง

Abstract

Research title	Development of prototype souvenir products made from Hmong embroidered fabric to improve quality among elders residing in Galyanivadhana District Chiang Mai Province
Author	Saowanee Ratnidhikunanon Irada Soodsung Natthatida Roengthanapiboon Nittaya Wonsopa
Year	2022

An investigation into the development of souvenir product prototype from Hmong embroidered fabrics to improve seniors' quality of life in Kalayaniwattana District, Chiang Mai Province. The aim of this study was to 1) develop a souvenir product prototype made from Hmong ethnic embroidered fabrics in Kalayaniwattana District, Chiang Mai Province. 2) To develop innovative manufacturing processes to increase skills for the seniors to minimize the embroidery time. 3) To study the satisfaction towards the prototype of souvenir products from Hmong embroidered fabrics in Kalayani Wattana District, Chiang Mai Province by using a sample of 200 tourists. The data collection tool was satisfaction questionnaire on the development of a prototype of a souvenir product from Hmong ethnic embroidered fabrics to improve the seniors' quality of life in Kalayaniwattana District, Chiang Mai Province on the aspect of its utility, beauty, manufacturing process and 3 souvenir product prototypes namely, type 1 children's cloth, type 2, ladies' robes, and type 3, bags by using a random questionnaire. The data analysis generated from percentage statistics, arithmetic mean and standard deviation.

The study results based on the research objectives revealed the outcome as followed. 1) To develop a prototype of a souvenir product from Hmong ethnic embroidered fabrics from sample group of 25 people, the study found that the draft design that was satisfied as a souvenir prototype was group 1, children's cloth. The most satisfied model was draft design 1.2 (= 4.36), group 2, shirts. The most satisfied women's group was draft design 2.1 (= 4.28). As for group 3, the bag which was assessed

with highest satisfaction was draft design 3.1 (= 4.40). 2) To develop innovations in manufacturing process to enhance skills for seniors to reduce the embroidery duration, it revealed that the star pattern was the simplest embroidery pattern reflecting Hmong identity through embroidered fabrics by application of antique tones together with the method of mixed silk embroidery with embroidering patch into round pieces to reduce the process and to facilitate fast embroidery process. 3) To study the satisfaction towards the prototype of souvenir products from Hmong ethnic embroidered fabrics, part 1, the results of the general data study of the respondents found that most of the respondents were female accounted for 63.5 percent, aged between 26-30 years, representing 33.5 percent, most of them were married 56%, most of them graduated with a bachelor's degree accounted for 60 percent, most of them were employed as general staff accounted for 31 percent with monthly income at 15,001–20,000 baht, representing 35.5%, most of them domiciled in other provinces accounted for 55.5%. Part 2, information about the behavior of purchasing souvenirs found that most of the respondents already knew Kalayani Vadhana District, Chiang Mai Province from social media channels (Social Network) accounted for 89 percent, most of them had bought and used Hmong embroidered products 81.5 percent, most of respondents would recommend other people to visit again at 100 percent, most of the respondents perceived the souvenir prototypes were interesting 99 percent. Part 3, the satisfaction towards design and development of souvenir products prototypes made from Hmong embroidered fabrics found that the souvenir product prototypes that received the most satisfaction were type 3 bags ($\bar{x} = 4.56$ S.D. = 0.59.) in total aspects received the highest level of satisfaction, followed by type 1, children's cloth ($\bar{x} = 4.52$ S.D. = 0.55) with the highest level of satisfaction in all aspects, and type 2, women's cloth ($\bar{x} = 4.45$ S.D. = 0.65). Globally, all aspects were satisfied at a high level.

Keywords : Development, Souvenir products prototype, Hmong embroidered fabric

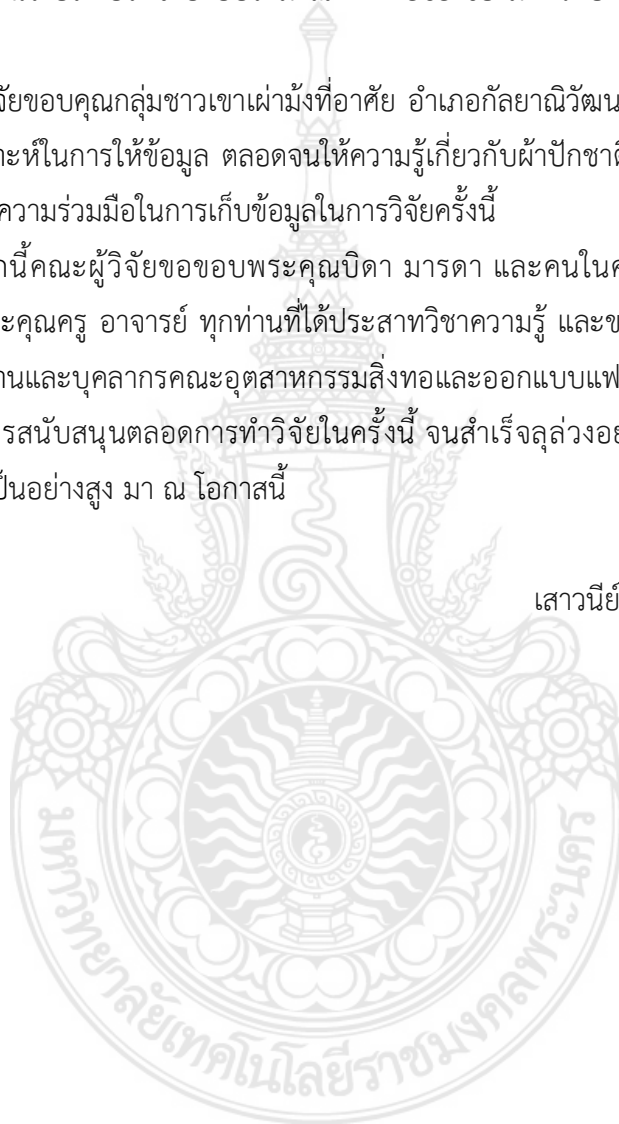
กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่ เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยการสนับสนุนทุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณกลุ่มชาวเขาเผ่าม้งที่อาศัย อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่ ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูล ตลอดจนให้ความรู้เกี่ยวกับผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง และขอบคุณกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา และคนในครอบครัว สำหรับกำลังใจ รวมถึงขอขอบพระคุณครู อาจารย์ ทุกท่านที่ได้ประสาทวิชาความรู้ และขอขอบคุณฝ่ายวิชาการและวิจัย เพื่อนร่วมงานและบุคลากรคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่นทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกและให้การสนับสนุนตลอดการทำวิจัยในครั้งนี้ จนสำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ คณะผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

เสาวนีย์ รัฐนิธิคุณานนท์ และคณะ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	(ก)
Abstract	(ค)
กิตติกรรมประกาศ	(จ)
สารบัญ	(ฉ)
สารบัญภาพ	(ช)
สารบัญตาราง	(ญ)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.5 กรอบแนวความคิดในการวิจัย	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	3
1.7 คำสำคัญ	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 การออกแบบสินค้าที่ระลึก	4
2.2 ผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง	10
2.3 ผู้สูงอายุ	19
2.4 นวัตกรรม	21
2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	25
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	26
3.3 การดำเนินงาน	27
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	58
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล	61
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
4.2 การอภิปรายผล	69
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	72
5.1 สรุปผล	72
5.2 ข้อเสนอแนะ	73

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
เอกสารอ้างอิง	74
ภาคผนวก	77
ภาคผนวก ก แบบสอบถามความพึงพอใจ	78
ภาคผนวก ข ภาพกิจกรรม	94
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	95

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 การปักด้วยด้ายหรือไหม	11
2.2 เทคนิคการปักแบบลาย 2	12
2.3 เทคนิคการปักแบบลายขัด	12
2.4 เทคนิคการปักแบบลายเส้น	13
2.5 เทคนิคการปักไขว้	13
2.6 การปะสอย (Applique)	14
2.7 วิธีแบบผสม (Mixed technique)	14
2.8 ลายปักโบราณ	15
2.9 ลายปักสมัยใหม่	16
2.10 ป่าสนวัดจันทร์	17
2.11 ของที่ระลึก กลุ่มผ้าทอสี่ธรรมชาติ บ้านวัดจันทร์	18
2.12 ของที่ระลึกจากชาติพันธุ์ม้ง	18
3.1 ขั้นตอนการศึกษาพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง	28
3.2 สีผ้าปักชาติพันธุ์ม้งแบบโบราณ	29
3.3 สีผ้าปักชาติพันธุ์ม้งแบบสมัยใหม่	29
3.4 ผลิตภัณฑ์ ผ้าปักชาวเขา	30
3.5 ต้นแบบลายผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง	32
3.6 แบบร่างสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง กลุ่มที่ 1 เสื้อผ้าเด็ก แบบร่างที่ 1.1	33
3.7 แบบร่างสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง กลุ่มที่ 1 เสื้อผ้าเด็ก แบบร่างที่ 1.2	34
3.8 แบบร่างสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง กลุ่มที่ 1 เสื้อผ้าเด็ก แบบร่างที่ 1.3	35
3.9 แบบร่างสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง กลุ่มที่ 2 เสื้อคลุมสำหรับสตรี แบบร่างที่ 2.1	36
3.10 แบบร่างสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง กลุ่มที่ 2 เสื้อคลุมสำหรับสตรี แบบร่างที่ 2.2	37
3.11 แบบร่างสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง กลุ่มที่ 2 เสื้อคลุมสำหรับสตรี แบบร่างที่ 2.3	38
3.12 แบบร่างสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง กลุ่มที่ 3 กระเป๋า แบบร่างที่ 3.1	39

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
3.13 แบบร่างสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง กลุ่มที่ 3 กระเป๋าก แบบร่างที่ 3.2	40
3.14 แบบร่างสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง กลุ่มที่ 3 กระเป๋าก แบบร่างที่ 3.3	41
3.15 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปักผ้า	45
3.16 ขั้นตอนการปัก	46
3.17 ผ้าสำหรับแต่งผ้าปัก	46
3.18 ผ้าปักที่ตกแต่งเสร็จแล้ว	47
3.19 วิธีสร้างแบบตัดต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 1 ชุดเด็ก	48
3.20 แบบตัดต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 1 ชุดเด็ก	48
3.21 วิธีการสร้างแบบตัดเสื้อคลุม	49
3.22 แบบตัดต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 2 เสื้อคลุม	50
3.23 แบบตัดต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 3 กระเป๋า	53
3.24 ต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 1 ชุดเด็ก	54
3.25 ต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 2 เสื้อคลุมสตรี	55
3.26 ต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 3 กระเป๋า	58

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อที่มีต่อผ้าปกชาติพันธุ์ม้งที่จะนำมาทำต้นแบบของที่ระลึก	31
3.2 แบบตัดต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 1 ชุดเด็ก	49
3.4 แบบตัดต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 3 กระเป๋า	52
3.4 แบบตัดต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 3 กระเป๋า	54
4.1 เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม	60
4.2 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม	62
4.3 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	62
4.4 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม	63
4.5 อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม	63
4.6 รายได้ปัจจุบันต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม	63
4.7 ภูมิลำเนาของผู้ตอบแบบสอบถาม	64
4.8 ท่านรู้จักอำเภอภักดีพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ จากช่องทางใด	64
4.9 ท่านเคยใช้เคยซื้อสินค้าจากผ้าปกชาติพันธุ์ม้ง หรือไม่	65
4.10 ท่านจะแนะนำต่อให้บุคคลอื่นมาเที่ยวอำเภอภักดีพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่	65
4.11 ท่านคิดว่าต้นแบบของที่ระลึกจากผ้าปกชาติพันธุ์ม้งที่ผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนามีความน่าสนใจหรือไม่	65
4.12 ความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปกชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ แบบที่ 1 ชุดเด็ก	66
4.13 ความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปกชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ แบบที่ 2 เสื้อคลุมสตรี	67
4.14 ความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปกชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ แบบที่ 3 กระเป๋า	68

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

4.15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อเสนอแนะ

69

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยกำลังเดินทางไปสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ เช่นเดียวกับอีกหลาย ๆ ประเทศในสังคมโลก เนื่องจากอัตราการเกิดของเด็กทารกมีจำนวนน้อยลง ผู้คนในยุคปัจจุบันมีทัศนคติที่เปลี่ยนไปจากเดิม ผู้คนในปัจจุบันนิยมอยู่เป็นโสดมากยิ่งขึ้นเนื่องจาก ผู้หญิงมีความสามารถในการหาเลี้ยงตนเองได้มากขึ้น หรือแม้แต่ผู้ที่มีครอบครัวก็นิยมมีลูกเพียง 1 – 2 คน เท่านั้น (มนัญญา ภูแก้ว, 2564) จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรในปี 2564 ประเทศไทยจะเป็น สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์ โดยมีผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งจะส่งผล กระทบต่อการพัฒนาประเทศ และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในระยะยาว (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2564)

อำเภอภักดีพัฒนาวัง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัดเชียงใหม่ อยู่ใกล้เส้นทางไปอำเภอป่าสัก สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นป่าและภูเขาสูงชันล้อมรอบ ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติสภาพป่าเป็นป่าเบญจพรรณ มีอากาศหนาวเย็นตลอดทั้งปี เป็นพื้นที่ป่าไม้และภูเขา มีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย เช่น ป่าสนวัดจันทร์ เป็นป่าสนที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ในช่วงฤดูหนาวดินแดนกลางหุบเขาแห่งนี้ จะถูกปกคลุมไปด้วยหมอกและสายลมอันหนาวเย็น จุดชมวิวทะเลหมอกในแต่ละหมู่บ้าน เป็นการท่องเที่ยวแนวอนุรักษ์ และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประชากรส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 95 คือชาวปกากะญอ ส่วนอีกร้อยละ 5 ที่เหลือแบ่งเป็นชาวม้ง ชาวลีซู่ และคนเมือง โดยประชากรในอำเภอส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรกร รับจ้าง และงานฝีมือ โดยชาวม้งจะอาศัยอยู่ในตำบลแม่แดดมี 3 หมู่บ้าน ประชากรทั้งหมด 3,958 คน โดยเมื่อแบ่งตามช่วงอายุจะพบว่า ผู้ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีจำนวน 1,521 คน คิดเป็นร้อยละ 14 ของประชากรทั้งตำบลแม่แดด (องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แดด, 2561) ตำบลแม่แดดมีพื้นที่ติดกับอำเภอสะเมิง ซึ่งเป็นเส้นทางหลักที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางจากตัวเมืองเชียงใหม่เพื่อไปเที่ยวอำเภอภักดีพัฒนาวัง ทำให้หมู่บ้านชาวม้งมีการนำสินค้าพื้นถิ่นไปจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวซึ่งยังมีสินค้าที่ไม่หลายหลาก เช่น สตรอเบอร์รี่ ส้ม ผัก และมีการจำหน่ายของที่ระลึกประเภทผ้าปัก เสื้อผ้า ชุดชาวเขา กระเป๋า ซึ่งของที่ระลึกเหล่านี้ทางร้านค้าไปรับมาจากพ่อค้าคนกลางอีกทีหนึ่ง ทำให้สินค้ามีลักษณะเหมือนกันหมดทุกร้าน ทุกหมู่บ้าน ซึ่งเป็นสินค้าที่ไม่ได้สะท้อนอัตลักษณ์ชุมชนโดยแท้จริง นักท่องเที่ยวสามารถหาซื้อที่ไหนก็ได้ แม้แต่ในกรุงเทพฯก็ยังมีขาย เพราะเป็นสินค้าที่ทางโรงงานผลิตที่ละมากๆ รวมทั้งราคาก็ไม่ต่างกันมาก

ทำให้ชาวบ้านขายสินค้าที่ระลึกไม่ได้ บางร้านมีการจำหน่ายผ้าปักที่เป็นผืนแต่ก็มีราคาที่สูง ทำให้ไม่ได้รับความสนใจมากนัก

ผ้าปักมั่ง สะท้อนถึงวิถีชีวิตและเรื่องราวทางวัฒนธรรมของชาติพันธุ์มั่งที่สืบทอดมา จากบรรพบุรุษจากรุ่นสู่รุ่นนับหลายร้อยปีการปักผ้าเพื่อใช้ติดประดับบริเวณต่าง ๆ ของเสื้อผ้า ในสมัยก่อนเป็นสิ่งที่ผู้หญิงชาติพันธุ์มั่งจะต้องทำเป็นทุกคน เพื่อปักให้คนในครอบครัวสวมใส่ โดยจะใช้เวลาว่างในการปัก ผ้าปักชาติพันธุ์มั่งในชุมชน มีการปัก 3 แบบได้แก่ ผ้าปักแบบปักมือล้วน ผ้าปักแบบปักมือผสมเย็บปะ ผ้าปักแบบเย็บเทียนผสมการเย็บปะ ซึ่งในการปักผ้านั้นชาติพันธุ์มั่งจะปักแบบทึกลายไม่ให้เห็นช่องว่าง ไม่ให้เห็นผืนผ้าที่ใช้ในการปัก ใช้เวลาในการปักนานพอสมควร ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับผ้าปักมือ เพราะต้องทำงาน มีแต่เพียงผู้สูงอายุที่ร่างกาย และพลังกำลังไม่เอื้อที่จะไปทำงานในไร่ในสวนแล้ว ที่ยังคงรับจ้างปักผ้าเพื่อหารายได้เลี้ยงชีพ ถึงแม้ผ้าปักมือจะมีราคาสูงแต่กว่าจะปักแต่แต่ละผืนนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะงานปักเป็นงานที่ละเอียด ประณีต กว่าผู้สูงอายุจะมีรายได้เพื่อมาเลี้ยงชีพนั้นไม่ใช่เรื่องง่ายเลย เพราะต้องใช้แรงงานและระยะเวลาอย่างมาก

จากเหตุผลข้างต้นที่กล่าวมานั้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์มั่ง ประเภทของใช้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุชาติพันธุ์มั่งอำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยในชุมชนมีทั้งวัตถุดิบ และภูมิปัญญา ทักษะในการปักผ้า สามารถที่จะผลิตของที่ระลึกเองได้เพียงแต่คนในชุมชนยังขาดความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชน ซึ่งผู้วิจัยจะร่วมกับคนในชุมชนเพื่อพัฒนานวัตกรรมกระบวนการปักผ้าที่ใช้ระยเวลาน้อยเหมาะกับทักษะของผู้สูงอายุ และสะท้อนถึงอัตลักษณ์ของชุมชน เพื่อพัฒนาสินค้าที่ระลึกต้นแบบที่ เน้นการใช้สอย ใช้วัตถุดิบในชุมชน ขั้นตอนการผลิตที่ไม่ยุ่งยาก สร้างรายได้แก่ผู้สูงอายุในชุมชน ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพาตัวเองได้ มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ผู้สูงอายุไม่รู้สึกรู้สึกว่าถูกทอดทิ้ง รongรับสังคมสูงอายุของตำบลแม่แดด

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

- 1) เพื่อพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์มั่ง อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่
- 2) เพื่อพัฒนานวัตกรรมกระบวนการเพิ่มทักษะแก่ผู้สูงอายุช่วยลดระยะเวลาในการปักผ้า
- 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์มั่ง อำเภอกัลยาณิวัฒนาจังหวัดเชียงใหม่

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

- 1) ศึกษาเฉพาะผ้าปักชาติพันธุ์มั่งใน อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่
- 2) ศึกษาเฉพาะผู้สูงอายุในอำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ที่ยังสามารถปักผ้าได้เท่านั้น
- 3) ศึกษาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์มั่ง เพื่อผลิตต้นแบบสินค้าที่ระลึกประเภทของใช้เท่านั้น

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ได้ต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่
- 2) ได้ผ้าปักชาติพันธุ์ที่เหมาะสมกับทักษะของผู้สูงอายุ
- 3) ทราบความพึงพอใจมีต่อต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่

1.5 กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

ต้นแบบสินค้าที่ระลึก หมายถึง ต้นแบบสินค้าที่ระลึกประเภทของใช้ที่ได้รับการพัฒนาแล้ว
ผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง หมายถึง ผ้าปักที่ได้รับการพัฒนาเพื่อลดขั้นตอนในการปักแล้ว

1.7 คำสำคัญ

การพัฒนา, ต้นแบบสินค้าที่ระลึก, ผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งหัวข้อดังต่อไปนี้

- 2.1 การออกแบบสินค้าที่ระลึก
- 2.2 ผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง
- 2.3 ผู้สูงอายุ
- 2.4 นวัตกรรม
- 2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การออกแบบสินค้าที่ระลึก

2.1.1 การออกแบบและพัฒนา

2.1.1.1 การออกแบบ

1) ความหมาย คำนิยามความหมายของคำว่า การออกแบบ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำนิยามแตกต่างกันออกไปตามความเชื่อ และความเข้าใจ ดังนี้

การออกแบบ หมายถึง การรู้จักวางแผน เพื่อที่จะได้ลงมือกระทำตามที่ต้องการ และการรู้จักเลือกวัสดุ วิธีการเพื่อทำตามที่ต้องการนั้น โดยให้สอดคล้องกับลักษณะรูปแบบ และคุณสมบัติของวัสดุแต่ละชนิดตามความคิดสร้างสรรค์ สำหรับการออกแบบอีกความหมายหนึ่งที่ได้ให้หมายถึงการ ปรับปรุงรูปแบบผลงานที่มีอยู่แล้ว หรือสิ่งต่างที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสม ให้มีความแปลกความใหม่เพิ่มขึ้น อารี สุทธิพันธ์ (2527)

การออกแบบ หมายถึง เป็นการสร้างสรรค์โดยมีแบบแผนตามความ ประสงค์ที่กำหนดไว้ พาสนา ตันชลาภรณ์ (2526)

การออกแบบ หมายถึง กระบวนการสร้างสรรค์ประเภทหนึ่งของมนุษย์ โดยมีทัศนธาตุและลักษณะของทัศนธาตุเป็นองค์ประกอบ ใช้ทฤษฎีต่าง ๆ เป็นแนวทางและใช้วัสดุนานาชนิดเป็นวัตถุดิบในการสร้างสรรค์ โดยนักออกแบบจะต้องมีขั้นตอนในการปฏิบัติงานหลายขั้นตอนตลอดกระบวนการสร้างสรรค์นั้น (มาโนช กงกะนันท์, 2538)

การออกแบบ หมายถึง การวางแผนสร้างรูปแบบ โดยวางแผนจัดส่วนประกอบของการออกแบบ ให้สัมพันธ์กับประโยชน์ใช้สอย วัสดุ และการผลิตสิ่งของที่ต้องการออกแบบนั้น (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2539)

2) หลักการออกแบบ ส่วนใหญ่จะใช้หลักการ ทัวไปที่เป็นพื้นฐานในการออกแบบ

(2.1) ความงาม (Artistic & Aesthetic Value)

ขนาดและสัดส่วน (Size & Proportion) เหมาะสมกับประเภทของผลิตภัณฑ์ เหมาะสมกับการใช้งาน เช่น ของที่ระลึกก็ควรกะทัดรัด พกพาได้ง่ายเพื่อเป็นของฝาก เป็นต้น

รูปร่าง รูปทรง (Shape & Form) สร้างความแตกต่างและมีแนวคิดในการออกแบบได้ชัดเจนและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โครงสร้าง (Structure) ความแข็งแรงของโครงสร้างซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบที่ออกแบบไว้

สี (Color) สีของวัสดุแบบเดิม สีธรรมชาติ หรือการผสมผสานระหว่างวัสดุ ลวดลาย (Pattern) เกิดขึ้นมาจากพื้นผิวของวัสดุ หรือการสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ และ ยังมีรายละเอียดย่อยอีกมากที่เดิยวที่ไม่ได้กล่าวไว้ ณ ที่นี้ ขึ้นอยู่กับว่าความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์จะเป็นประเภทใด

(2.2) ประโยชน์ใช้สอย (Function Value)

ใช้งานได้ ง่าย สะดวก เหมาะสมกับราคา ประโยชน์มากกว่าหนึ่งก็จะยิ่งได้เปรียบคู่แข่ง เพราะเป็นทางเลือกให้ลูกค้า ฯลฯ

3) ความสำคัญของการออกแบบ การออกแบบสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของผลงานได้ ดังนั้นออกแบบจึงมีความสำคัญ และมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ที่มีความต้องการไม่สิ้นสุด ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ และทัศนคติ ดังนี้

(3.1) การวางแผนการทำงาน งานออกแบบจะช่วยให้การทำงานเป็นไปตามขั้นตอนอย่างเหมาะสม และประหยัดเวลา ดังนั้นอาจถือว่าการออกแบบ คือ การวางแผนการทำงานที่ดี

(3.2) การนำเสนอผลงาน ผลงานออกแบบจะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจตรงกันอย่างชัดเจน ดังนั้นความสำคัญในด้านนี้ คือ การทำหน้าที่สื่อความหมายเพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกัน

(3.3) สามารถอธิบายรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวกับงาน โดยงานบางประเภทอาจมีรายละเอียดมากมาย ซับซ้อน ผลงานออกแบบจะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้พบเห็นมีความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้น

(3.4) แบบ จะมีความสำคัญมากถ้าผู้ออกแบบกับผู้สร้างงานหรือผู้ผลิต เป็นคนละคนกัน เช่น สถาปนิกกับช่างก่อสร้าง นักออกแบบกับผู้ผลิตในโรงงาน ตัวแบบจะทำให้สามารถเข้าใจร่วมกันได้

2.1.1.2 การพัฒนา

1) ความหมาย มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ดังนี้
การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดคุณภาพดีขึ้นกว่าเดิม
(สนธยา พลศรี, 2547)

การพัฒนาสินค้า (product development) เป็นกระบวนการที่ครอบคลุมทั้งหมดในการนำเสนอสินค้าสู่ตลาด การพัฒนาสินค้าถูกนิยามว่า เป็นการใช้ออกาสทางการตลาดที่มีอยู่สร้างสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า ซึ่งสินค้าแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ สินค้าที่เป็นรูปธรรมเป็นสินค้าที่สามารถจับต้องได้ทางกายภาพ และสินค้านามธรรมเป็น การบริการ ประสิทธิภาพ และความเชื่อต่าง ๆ ความเข้าใจถึงความจำเป็นและความต้องการของลูกค้า ความเข้าใจในสภาพแวดล้อมของการแข่งขัน และธรรมชาติของตลาดเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับความสำเร็จในการพัฒนาสินค้า ต้นทุน เวลา และคุณภาพ เป็นตัวแปรหลักที่ขับเคลื่อนความต้องการของลูกค้า เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้ผู้ประกอบการควรพัฒนากลยุทธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้ดีขึ้น และเพื่อเพิ่มส่วนแบ่งการตลาด (Kahn, 2012)

จากความหมายข้างต้นผู้วิจัยสรุปความหมายของการออกแบบและพัฒนาได้ว่า
หมายถึง เป็นการสร้างสรรค์โดยมีแบบแผนตามความ ประสงค์ที่กำหนดไว้การวางแผนและการกำหนดแบบแผนให้ตรงกับวัตถุประสงค์เพื่อเปลี่ยนแปลงสิ่งนั้นให้ดีกว่าเดิม

2) แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมท้องถิ่น เป็นสิ่งที่พิจารณา
จากปัจจัยต่างๆ ประกอบด้วย (วิบูลย์ ลีสุวรรณ, 2540)

(2.1) หน้าที่ใช้สอย (Function) หน้าที่ใช้สอยถือเป็นหลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สำคัญที่สุดเป็นอันดับแรกที่ต้องคำนึงผลิตภัณฑ์ทุกชนิด ต้องมีหน้าที่ใช้สอยถูกต้องตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ สะดวกสบาย

(2.2) การเลือกใช้วัสดุ (Materials) ลักษณะงานออกแบบที่ดีควรมีการเลือกวัสดุให้เหมาะสมกับหน้าที่ใช้สอย

(2.3) ความงาม (Esthetics) มักเกิดขึ้นจากลักษณะโดยรวมของรูปทรง ตลอดจนการตกแต่งหน้าตาของงานออกแบบเป็นสิ่งที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าด้านประโยชน์ใช้สอย ลักษณะความงามของงานออกแบบควรพิจารณาตามประเภทของงานออกแบบนั้นๆ

2.1.2 สินค้าที่ระลึก

2.1.2.1 ความหมายของสินค้าที่ระลึก มีหลายความหมายดังนี้
สินค้าที่ระลึก หมายถึง เป็นสินค้าที่สามารถทำให้เกิดความระลึกนึกถึง ถึงเรื่องราวหรือเหตุการณ์ในอดีตได้พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (2556)

สินค้าที่ระลึก (Souvenir) หมายถึง สิ่งของต่างๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของเมืองของประเทศต่างๆ และมีความดึงดูดใจนักท่องเที่ยวในการซื้อ และนำผลิตภัณฑ์นั้นๆ กลับไปยังภูมิลำเนาของตนเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ อาจจะเพื่อเป็นของที่ระลึกเพื่อเป็นของฝากหรือเพื่อใช้สอย (กัญญา, พงศ์จันทร์เสถียร, 2565)

จากความหมายของสินค้าที่ระลึกที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า สินค้าที่ระลึก หมายถึง เป็นสิ่งของต่างๆ ที่เป็นเอกลักษณ์สถานที่นั้นๆ ให้ไว้เพื่อให้ระลึกถึงบุคคล หรือเหตุการณ์นั้นได้

2.1.2.2 ประเภทของที่ระลึก ในการแบ่งประเภทของที่ระลึกในลักษณะนี้ เป็นการ จัดแบ่งโดยถือเอาเป้าหมายการนำผลิตภัณฑ์ไปใช้เป็นสำคัญ คือ (พรพจน์ หมั่นหาญ และฐปนีย์ ศรี แก้ว, 2561)

1) ของที่ระลึกประเภทของบริโภค คือ ของที่ระลึกที่อยู่ในรูปลักษณะของ อาหาร ทั้งนี้ เนื่องจากอาหารเป็นปัจจัยสำคัญในการยังชีพ ถูกนำมามอบให้กันซื้อขายแลกเปลี่ยนใน รูปแบบของขวัญ ของชำร่วย ของที่ระลึก ฯลฯ เช่น เค้ก กระจ่างผลไม้ ขนมต่าง ๆ เครื่องประกอบ ของ หวานที่บรรจุกล่อง ฯลฯ อาหารเป็นสิ่งหรือของบริโภคที่ไม่สามารถเก็บได้นาน อาหารจึงไม่ค่อยได้รับการยอมรับว่าเป็นของที่ระลึกดังสิ่งของเครื่องใช้ที่เป็นถาวรวัตถุอื่น ๆ

2) ของที่ระลึกประเภทประโยชน์ใช้สอย เครื่องมือเครื่องใช้ก็เป็นปัจจัยสำคัญ ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ บางชนิดถูกประดิษฐ์ขึ้นอย่างเป็นพิเศษต่างจากรูปแบบที่ใช้กันอยู่ทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นการตกแต่งด้วยสี สัน ลวดลาย การใช้วัสดุที่ทรงคุณค่า ฯลฯ เครื่องมือเครื่องใช้นั้นมักจะถูก นำไปเป็นของที่ระลึก และประดับมากกว่าการนำไปใช้ เครื่องใช้ไม้สอยที่เป็นผลิตภัณฑ์พื้นบ้านของใช้ ในอดีต เช่น นาฬิกา โคมไฟ ตะเกียง ที่เห็นตามร้านขายของเก่าหรือร้านขายของที่ระลึกแก่ เครื่องประดับ ตกแต่งอาคาร ตกแต่งสถานที่ พิธีการ ฯลฯ

3) ของที่ระลึกประเภทประโยชน์ตกแต่ง สิ่งที่เป็นประโยชน์ในด้านตกแต่ง มักจะถูกสร้างเพื่อตอบสนองต่อจิตใจเป็นส่วนใหญ่

4) ของที่ระลึกประเภทวัตถุทางศิลปะ ส่วนใหญ่สร้างสรรค์ขึ้นโดยศิลปิน ออกแบบ และสร้างขึ้นโดยคนเดียว เพื่อแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก อันเป็นความงามและ ความพึงพอใจมากกว่าเพื่อประโยชน์ใช้สอยทางการซื้อขายแลกเปลี่ยน

2.1.2.3 สินค้าที่ระลึกควรมีลักษณะดังต่อไปนี้ (อรณี บุญมีนิมิตร, 2540)

1) เป็นสินค้าเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น เมื่อเอ่ยถึงทุกคนก็รู้จักหรือเดาได้ ถึง ที่มาของสินค้านั้น หรือเมื่อเห็นยามใดก็นึกถึงสถานที่ๆ ชื่อของนั้นมา ความเป็นเอกลักษณ์อาจเกิด จากประวัติความเป็นมาครั้งโบราณของสินค้านั้น

2) เป็นสินค้าหายาก ราคาแพง แต่แหล่งท่องเที่ยวอันเป็นต้นกำเนิด หรือมี ชื่อเสียงในการแปรรูป การผลิต สินค้าที่ระลึกประเภทนี้มักจะได้แก่สินค้าที่นักท่องเที่ยวซื้อ เพราะเห็น ว่าเป็นต้นตอการผลิต มีความแน่ใจว่าจะได้สินค้าที่เป็นของแท้ หรือมีราคาถูกกว่าที่อื่น

3) เป็นสินค้าน่าดึงดูด เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับสินค้าประเภทเดียวกันที่ขาย ณ ภูมิภาคอื่นของนักท่องเที่ยวหรือที่อื่น สินค้าที่นักท่องเที่ยวจับจ่ายใช้สอยประเภทนี้ บางครั้งอาจเป็น สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ไป เช่น ภาชนะใช้ในครัว เสื้อผ้าเครื่องประดับเข็ม เครื่องหนัง ฯลฯ

4) มีความดึงดูดใจจากการออกแบบผลิตภัณฑ์ การตกแต่งลวดลาย สี สัน

ความประณีตในการประดิษฐ์ ความแปลกของสินค้า และหรือมีประโยชน์ใช้สอย เช่น ตุ๊กตา สมุนไพร ซึ่งใส่ภาชนะหีบห่อที่สวยงาม การแกะสลักเสลาเครื่องประดับ การประดิษฐ์ของเลียนแบบของเก่า ฯลฯ

5) เป็นสินค้าที่หาซื้อง่าย สะดวก มีวางขายตามจุดต่างๆ อย่างเหมาะสม เช่น ตามสถานที่ ๆ มีนักท่องเที่ยวไปเที่ยวกันมาก แต่ทั้งนี้ไม่ควรจะก่อให้เกิดความเกะกะรำคาญใจแก่นักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่น และ ไม่กีดขวางต่อการจราจร

6) มีรูปร่าง ขนาด และน้ำหนัก ที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการขนส่ง โดยเฉพาะความเปราะบางชำรุดง่าย ขนาดไม่เหมาะสมเช่น ยาวเกะกะ และหรือมีน้ำหนักมากเกินไป สินค้าที่ระลึกที่มีจุดอ่อนดังกล่าวจะต้องหาทางแก้ไขด้วยมาตรการต่างๆ เช่น บรรจุหีบห่อที่มีประสิทธิภาพ การออกแบบผลิตภัณฑ์ให้สามารถแยกชิ้นส่วนเพื่อนำไปประกอบใหม่ หรือการนำส่งสินค้าที่มีน้ำหนักมากโดย

7) เป็นสินค้าที่ใช้วัสดุ แรงงานในท้องถิ่นนั้น โดยเฉพาะการนำวัสดุเหลือใช้ไร้ค่ามาแปรรูปเป็นสินค้าที่ระลึก ซึ่งจะก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้น และการใช้แรงงานเด็กและสตรีนอกเวลา งานประจำมาประดิษฐ์สินค้าที่ระลึก ซึ่งช่วยให้มีการใช้แรงงานให้เกิดประโยชน์เต็มที่

8) มีการแสดงขั้นตอนการผลิตหรือให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสทดลองทำจะสร้างความประทับใจ และเห็นคุณค่าของสินค้านั้น เช่น การทอผ้า การขัดมันคนโทน้ำดินเผา การวาดลายร่วม ฯลฯ การให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสทดลองทำและเห็นขั้นตอนการผลิต จะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนุกสนานประทับใจ และบางครั้งเข้าใจได้ว่าเพราะเหตุใดสินค้านั้นๆ จึงมีราคาแพง

9) ฉลากบอกถึงส่วนประกอบหรือส่วนผสม ที่มีของวัตถุดีว่าประติมากรรม ประกอบมาจากอะไร วิธีการใช้และการดูแลรักษา ข้อควรระวัง เช่น เอกสารใบปลิวแนะนำการใช้ดูแลรักษาผ้าไหมของจิมทอมสัน ผ้าฝ้ายทอ และข้อสมมติกรรมชาติของบ้านไร่ไผ่งาม เป็นต้น

2.1.2.4 ลำดับขั้นตอนของการออกแบบของที่ระลึก (พรพจน์ หมั่นหาญ และรุปนีย์ ศรีแก้ว, 2561)

1) กำหนดประเภทของรูปแบบ คือการกำหนดเป้าหมายเบื้องต้นในเรื่องรูปแบบว่าจะให้มีแนวโน้มไปในลักษณะใด เช่น อาจกำหนดให้มีรูปแบบในลักษณะตามประเพณีนิยมก็อาจออกแบบจำกัดให้ชัดเจนไปได้ดีกว่ารูปแบบประเพณีนิยมนั้นจะเป็นประเพณีนิยมแบบสากลทั่วไปหรือเป็นรูปแบบประเพณีนิยมเฉพาะของท้องถิ่น ของภูมิภาค ของหมู่บ้าน ฯลฯ

2) เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ออกแบบควรเก็บรวบรวมข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการในการออกแบบให้มีลักษณะสอดคล้องกับความเป็นสิ่งนั้นอย่างแท้จริง ซึ่งข้อมูลดังกล่าวอาจจะเป็นประวัติเรื่องราว รายละเอียด รูปภาพ หลักฐานเอกสารสิ่งตีพิมพ์ ฯลฯ

3) สืบค้นค่านิยม อาจหมายถึงความสนใจ ความพึงพอใจ ความชอบ ความนิยม หน้าที่ ความปรารถนา ความอยาก ความต้องการ ความเหมาะสมและความดึงดูดหรือความรู้สึกอื่นที่มนุษย์มีต่อผลผลิต มีต่อการกระทำ สิ่งเหล่านี้มนุษย์ยึดถือไว้สำหรับเป็นแนวทางใน

การใช้เลือกหรือแนวทางในการจัด การรวบรวมองค์ประกอบของสิ่งต่างๆ เข้าด้วยกันด้วยวิธีการที่เหมาะสม

4) การจับประเด็นสำคัญของข้อมูลเพื่อกำหนดรูปแบบ จากข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวบรวม ผู้ออกแบบจะต้องนำมาคัดเลือกกลั่นกรองเอาแต่เฉพาะช่วงตอนที่เป็นประเด็นสำคัญ เพื่อถ่ายทอดสร้างสรรค์เป็นรูปแบบการจับประเด็นสำคัญในข้อมูลนั้นขึ้นอยู่กับผู้ออกแบบต้องการเน้นย้ำในด้านใด ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลทั้งหมดอาจเป็นเรื่องราวของความรัก ความพลัดพราก ความปิติยินดี ความตาย ความกล้าหาญ ความเชื่อความศรัทธา ความกล้าหาญวีรกรรม ฯลฯ

5) กำหนดคุณค่าและการนำไปใช้ การจับประเด็นของข้อมูลที่เป็นเนื้อหา เรื่องราวเพื่อกำหนดถ่ายทอดเป็นรูปแบบให้สอดคล้องกับค่านิยมนั้น สามารถกระตุ้นเร้าทางความรู้สึกให้เกิดความประทับใจอันเป็นคุณค่าทางความรู้สึกหรือคุณค่าภายใน คุณค่าภายนอกหรือคุณค่าทางกายภาพของวัตถุ และคุณค่าที่เกิดจากการนำไปใช้

2.1.2.5 ข้อควรคำนึงในด้านการผลิตและการตลาด (ประเสริฐ ศีลรัตน์, 2531)

- 1) ของที่ระลึกนั้นจำเป็นหรือมีค่านิยมหรือไม่ใช้ประโยชน์ได้หรือไม่
- 2) ของที่ระลึกนั้นผลิตขึ้นมาได้ง่ายหรือไม่ วัสดุที่จะนำมาประดิษฐ์นั้นมีอยู่เพียงพอและหาได้ยากง่ายประการใด
- 3) จะใช้วัสดุอะไร สีอะไร การขัดเงาเคลือบผิวอย่างไร
- 4) การนำออกโชว์ การขนส่งทำได้ง่ายหรือไม่ จะต้องจัดใส่หีบห่อหรือจะต้องระมัดระวังเป็นพิเศษประการใด
- 5) วัตถุดิบอะไร ชิ้นส่วนมากน้อยเพียงใด ต้องใช้เครื่องมืออะไร เครื่องแรงงานเป็นอย่างไร ออกแบบแล้วผลิตขึ้นได้หรือไม่ จะผลิตให้ถูก มีคุณสมบัติดีและรวดเร็วขึ้นได้อย่างไร
- 6) จะซื้อวัสดุได้หรือไม่ ควบคุมคุณภาพได้อย่างไร จะใช้วัสดุอะไรแทนกันใดบ้างและสามารถผลิตวันละเท่าไร เดือนหรือปีละเท่าใด
- 7) ตลาดสินค้าของที่ระลึกนั้นๆ สำหรับคนไทยหรือชาวต่างประเทศ
- 8) ตลาดมีขอบเขตกว้างแคไหน เป็นตลาดท้องถิ่น ทั่วประเทศหรือตลาดต่างประเทศ
- 9) จะนำสินค้าออกสู่ตลาดโดยวิธีใด
- 10) ลูกค้านชอบและไม่ชอบอะไร เช่น สี วัสดุ รูปร่าง ลูกค้านต้องการอะไร จำเป็นต้องใช้อะไร มีความสามารถซื้อได้หรือไม่
- 11) ของที่ระลึกประเภทเดียวกันนี้มีผู้ผลิตแข่งขันรายอื่นหรือไม่ มีอยู่แพร่หลายเพียงไร ราคาเป็นอย่างไร คุณภาพเป็นอย่างไร และรูปร่างเป็นอย่างไร

2.2 ฝ่ายักชาติพันธุ์ม้ง

2.2.1 ประวัติความเป็นมา

ม้ง (Hmong/ Hmoob) เป็นชื่อกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งที่อาศัย อยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของจีน ภาคเหนือของพม่า ลาว เวียดนาม ไทย และบางส่วนของกระจายไปในประเทศสหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และอื่นๆ ในบริบทของประเทศจีนนั้นชื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ “ม้ง” มักจะถูกใช้อย่างสับสนกับ “แม้ว” หรือ “เหมียว” ซึ่งรากศัพท์ของ คำว่า “เหมียว” ในภาษาจีนนั้นหมายถึงต้นข้าวอ่อน หน่อ หรือ วัชพืช กับที่นา ซึ่งหมายถึงลูกของแผ่นดินและชนพื้นเมืองที่แต่เดิม ทำนาเป็นหลักแต่ในระยะต่อมาถูก นำมาใช้ในลักษณะของการดู ถูกทางชาติพันธุ์ โดยการผูกเข้ากับเสียงร้องของแมว และแสดงนัย ยะ ของความเป็นคนป่าเถื่อน คำดังกล่าวเริ่มปรากฏในหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์จีนภายใต้ชื่อ เหมียวหมิน หยูเหมียว หรือชาน เหมียว ซึ่งเป็นการกล่าวถึงกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งที่อาศัยอยู่ในบริเวณ ที่ราบลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียงและแม่น้ำ ฮวงโห (แม่น้ำเหลือง) เมื่อ ประมาณสองพันสองร้อยปีก่อนคริสต ศักราช นโยบายการจัดแบ่งกลุ่มชนชาติของรัฐบาลจีนหลังจาก การเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี ค.ศ. 1949 ม้งเป็นเพียงกลุ่ม ย่อยหนึ่งที่ถูกรวมเข้าไว้ในกลุ่มชนชาติเหมียว ซึ่งเป็นหนึ่งใน บรรดา 56 ชนชาติของจีน แม้ว่าจะมีการแบ่งกลุ่มย่อยของชนชาติ เหมียวออกเป็นหลายกลุ่มตามบริบททาง ประวัติศาสตร์และ วัฒนธรรม แต่นักมานุษยวิทยาได้สรุปตามชื่อที่กลุ่มชาติพันธุ์เรียก ตัวเองและตาม กลุ่มภาษาเอาไว้ว่าชนชาติเหมียวประกอบไปด้วย สามกลุ่มหลักๆ คือกลุ่มที่เรียกตัวเองว่า “กอซ่ง” (Kov Xyooj) “ฮมู่” (Hmub) หรือ “ฮม้อ” (Hmob) และกลุ่ม “ม้ง” (Hmoob) เฉพาะในมณฑลยูน นานันกลุ่มที่เรียกตัวเองว่าม้งยังแบ่ง ออกเป็น 7 กลุ่มย่อยด้วยกัน คือม้งเตือ (Hmoob Dawb) ม้ง จี้วะ (Moob Ntsuab) ม้งซื่อ (Moob Swb) ม้งเป่ (Hmoob Peg) ม้ง เซา (Hmoob Xauv) ม้งซัว (Hmoob Sua) ม้งปัว (Hmoob Pua) โดยแต่ละชื่อดังกล่าวมีที่มาจากสถานที่อยู่อาศัยและชื่อผู้นำ ของ เขาในอดีต แต่ในปัจจุบันนักวิชาการและชาวบ้านเองมักจะนำเอา ความแตกต่างของสำเนียง ภาษาพูดและเครื่องแต่งกายมาเป็น เครื่องจำแนก สำหรับในประเทศไทยนี้มีเพียงสองกลุ่มย่อย คือฮม้งเตือะ (Hmoob Dawb) โดยออกเสียงตัว “ฮ” ควบกับตัว “ม” หรือแปลเป็นไทยว่าม้งขาว และกลุ่มม้งจี้วะ (Moob Ntsuab) ซึ่งนิยมเรียกเป็นภาษาไทยว่าม้งดำ ม้งน้ำเงิน ม้งเขียว หรือม้งลาย (ประสิทธิ์ ลีปรีชา, 2554)

ปัจจุบันชาวเขาเผ่าม้งส่วนใหญ่ในประเทศไทย ตั้งถิ่นฐานอยู่ตามภูเขาสูง หรือที่ราบเชิงเขาใน เขตพื้นที่จังหวัดเชียงราย พะเยา น่าน เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน แพร่ ลำปาง กำแพงเพชร เลย พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย และตาก

2.2.2 ผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง

ผ้าปักม้ง มีความสำคัญสะท้อนถึงวิถีชีวิตและเรื่องราวทางวัฒนธรรมของหญิงชาวม้งที่สืบทอดมา จากบรรพบุรุษจากรุ่นสู่รุ่นนับหลายร้อยปีการปักผ้าม้ง เพื่อใช้ติดประดับบริเวณต่างๆ ของเสื้อผ้า เป็นสิ่งที่ ผู้หญิงเผ่าม้งจะต้องทำเป็นทุกคน และต้องทำใส่เอง และสำหรับสามีและลูกชาย เพราะผู้ชายม้งจะไม่ปักผ้า หญิงชาวม้งทุกคนจึงต้องร่ำเรียนวิชาปักผ้าจากผู้เป็นมารดาของตนตั้งแต่อายุยังไม่ถึงสิบปี ศิลปะลวดลายบนผืนผ้าชนเผ่าม้ง มีทั้งการปัก การเย็บ และการเขียนเทียน ผ้าปักม้งส่วนใหญ่เป็นผ้าฝ้ายทอมือ และผ้าใยกล้วย

2.2.2.1 กระบวนการผลิตผ้าปักม้ง มีหลากหลายวิธี คือ 1. การปักด้วยหรือไหม (Embroidery) 2. การปะสอย (Applique) 3. วิธีแบบผสม (Mixed technique) (ทองเจือ, 2558)

1) การปักด้วยหรือไหม (Embroidery) คือการนำด้ายหรือไหมมาปักลงบนผ้าด้วยเทคนิคการปักต่าง ๆ เพื่อให้เกิดลวดลายบนผ้า มีเทคนิคการปัก ดังนี้

ภาพ 2.1 การปักด้วยด้ายหรือไหม

(1.1) การปักด้วยหรือไหม (Embroidery) มีเทคนิคการปักดังนี้
แบบที่ 1 เทคนิคการปักแบบลายสอง ปั้นการปักแบบเส้น คือ ปักให้ฝีเข็มสม่ำเสมอเป็นเส้นตรง โดยการสอดเข็มแทงลง ด้านบนของผ้า ลอดเส้นด้าย 4 เส้น แล้วทแยงเข็มข้ามเส้นด้ายขึ้นมาด้านบน แล้วดึงปลายเข็มขึ้นมา จากนั้นปักถอยหลังมา 2 เส้น ปักเข็มลงทแยงด้าย 4 เส้น แล้วจึงถอยหลังอีก 2 เส้น ทำแบบนี้ต่อไปเรื่อยๆ จนได้ความยาวที่ต้องการหรือว่าสิ้นสุดลายที่ต้องการ การปักแบบนี้ส่วนใหญ่ใช้ในการค้นลาย หรือการเริ่มต้นลายใหม่บนผืนผ้าที่ปัก ด้านหน้าและด้านหลังไม่เหมือนกัน

ภาพ 2.2 เทคนิคการปักแบบลาย 2

(1.2) แบบที่ 2 เทคนิคการปักแบบลายขัด เป็นลักษณะเดียวกับลายขัดหรือลายทอ โดยการสอดเข็มขึ้นลงทำเป็นลายต่างๆ ส่วนใหญ่ทำแนวตั้ง แต่ต้องปักหลายๆ แถวรวมกันเป็นหนึ่งลาย มีทั้งลายแบบหยาบและแบบละเอียด ด้านหน้าและด้านหลังไม่เหมือนกัน

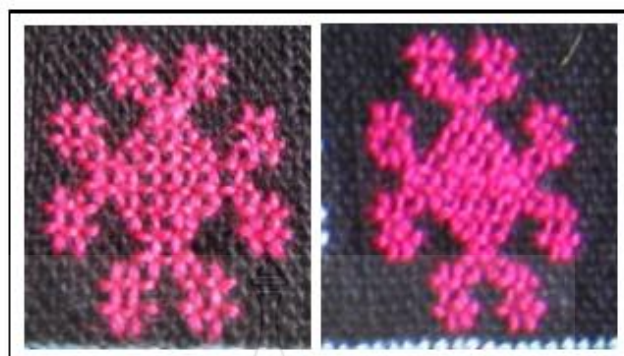

ด้านหน้า

ด้านหลัง

ภาพ 2.3 เทคนิคการปักแบบลายขัด

(1.3) แบบที่ 3 เทคนิคการปักแบบลายเส้น เป็นลักษณะคล้ายกับเครื่องหมายบวก โดยปัก สีเส้นที่แยกจากจุดเดียวกัน การปักจะสอดเข็มลอดเส้นฝ้ายอีก 2 เส้นทออย่างนี้ไปเรื่อย ๆ ไม่ว่าจะปัก ตามแนวนอนหรือแนวตั้งให้เป็นเครื่อง บวกเล็กๆ หลายๆ อันมาประกอบกันเป็นลายต่างๆ ลายปัก ด้านหน้าและด้านหลังจะเหมือนกัน นิยมใช้สีเพียงสีเดียวในหนึ่งลาย

ด้านหน้า

ด้านหลัง

ภาพ 2.4 เทคนิคการปักแบบลายเส้น

(1.4) แบบที่ 4 เทคนิคการปักไขว้ เป็นการปักไขว้หรือกากบาท (Cross stitch) เป็นเทคนิคที่นิยมปักโดยทั่วไปมีวิธีการปักไขว้กันหลายๆ อันเพื่อเป็นให้เกิดเป็นลาย ลักษณะฝีเข็มของ ด้านหน้าและด้านหลังไม่เหมือนกัน

ด้านหน้า

ด้านหลัง

ภาพ 2.5 เทคนิคการปักไขว้

2) การปะสอย (Applique) คือ การนำผ้าสีชิ้นเล็กๆ มาปะลงบนผ้าเพื่อให้เกิดลวดลาย นิยมปะสอยเป็นรูปเรขาคณิต ส่วนใหญ่นิยมปะสอยกับผ้าเขียนเทียน

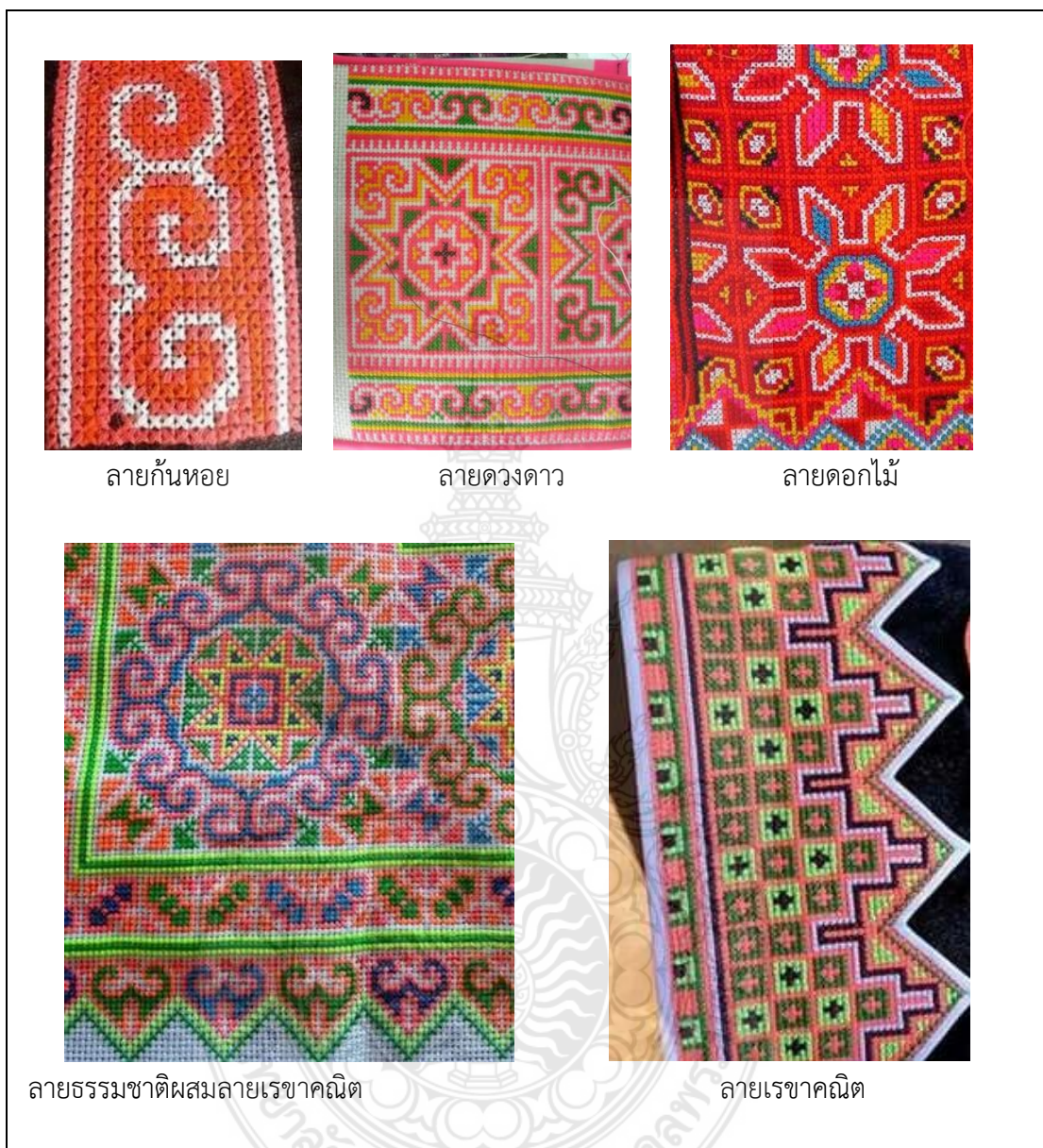
ภาพ 2.6 การปะสอย (Applique)

3) วิธีแบบผสม (Mixed technique) คือ การปักด้วยด้ายหรือไหมผสมกับการปะสอย ให้เกิดลวดลายต่าง ๆ

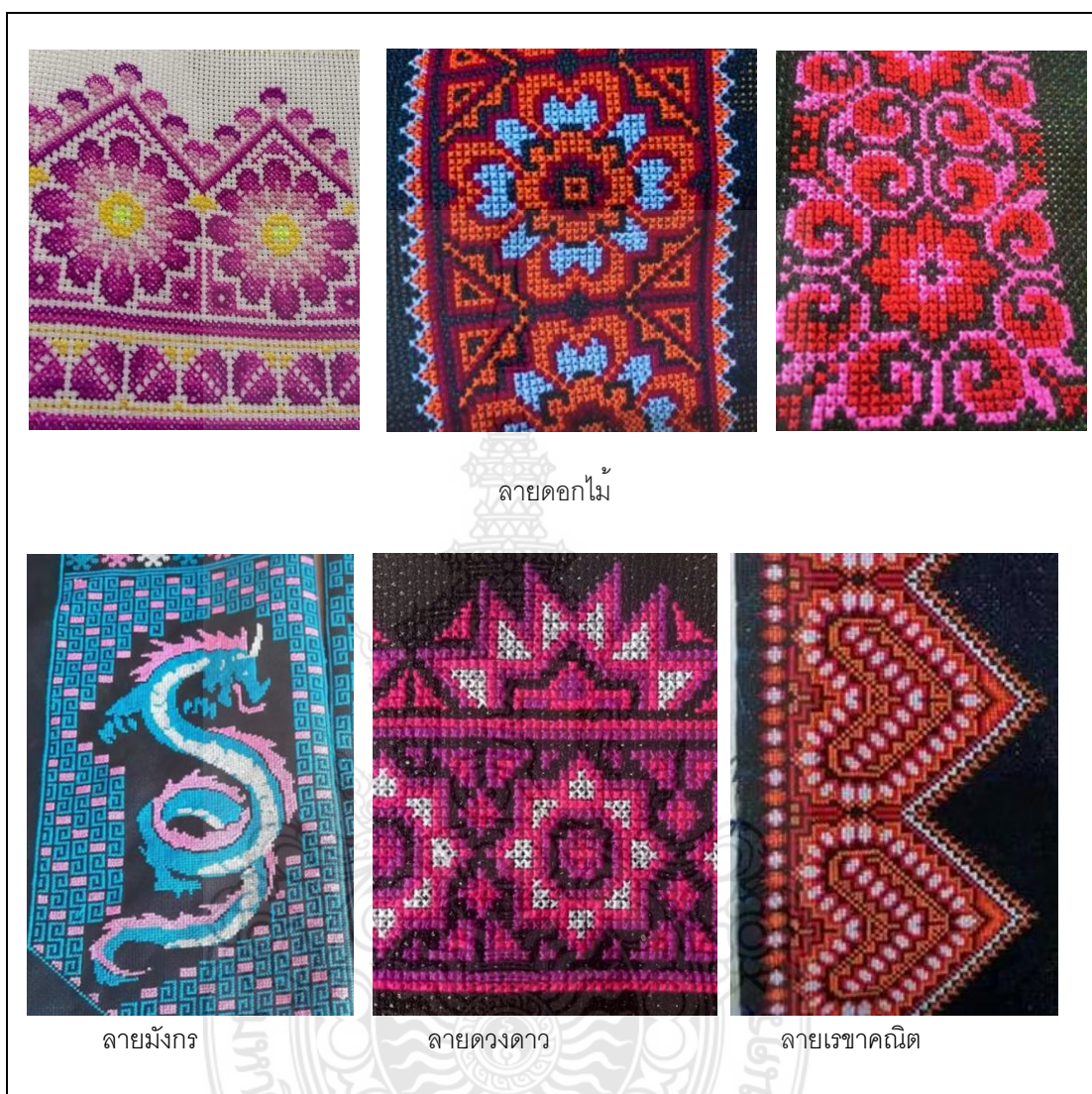

ภาพ 2.7 วิธีแบบผสม (Mixed technique)

2.2.2.2 ลวดลายผ้าปัก การคิดแบบลวดลายนับเป็นมรดกตกทอดกันมาแต่โบราณ โดยแสดงถึงเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งเป็นที่สะดุดตาแก่ผู้พบเห็น เส้นด้ายปักลวดลายแต่เดิมใช้เส้นฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ ปัจจุบันเส้นด้ายปักย้อมด้วยสีสังเคราะห์ จะซื้อมาจากตลาดร้านขายผ้า หรือแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชาวเขา ลายผ้าปักแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มลายปักโบราณ และกลุ่มลายปักสมัยใหม่ โดยในอดีตจะเป็นการนำลักษณะ รูปร่างรูปทรง และสีสันตามธรรมชาติรอบตัวมาใช้ไม่ว่าจะเป็น ดอกไม้ ใบไม้ สัตว์ต่างๆ ตลอดจนดวงดาวบนท้องฟ้า มาปักเป็นลวดลาย ลวดลายปัก ส่วนลวดลายสมัยใหม่นั้นเป็นการปรับลายปัก หรือขึ้นลายใหม่ให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค เช่น ลายมังกร ลายดอกไม้ ลายสัตว์ต่าง

ภาพ 2.8 ลายปักโบราณ

ภาพ 2.9 ลายปักสมัยใหม่

2.2.3 หมู่บ้านชาติพันธุ์ม้งในอำเภอภักดีพัฒนา

อำเภอภักดีพัฒนา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัดเชียงใหม่ อยู่ใกล้เส้นทางไปอำเภอปาย สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นป่าและภูเขาสูงชันล้อมรอบ ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ สภาพป่าเป็นป่าเบญจพรรณ มีอากาศหนาวเย็นตลอดทั้งปี เป็นพื้นที่ป่าไม้และภูเขา มีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย เช่น ป่าสนวัดจันทร์ เป็นป่าสนที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ในช่วงฤดูหนาวดินแดนกลางหุบเขาแห่งนี้ จะถูกปกคลุมไปด้วยหมอกและสายลมอันหนาวเย็น จุดชมวิวทะเลหมอกในแต่ละหมู่บ้าน เป็นการท่องเที่ยวแนวอนุรักษ์ และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประชากรส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 95 คือชาวปกากะญอ ส่วนอีกร้อยละ 5 ที่เหลือแบ่งเป็นชาวม้ง ชาวลีซู และคนเมือง โดยประชากรในอำเภอส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรกร รับจ้าง และ

งานฝีมือ โดยชาวม้งจะอาศัยอยู่ในตำบลแม่แดดมี 3 หมู่บ้าน ประชากรทั้งหมด 3,958 คน โดยเมื่อแบ่งตามช่วงอายุจะพบว่า ผู้ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีจำนวน 1,521 คน คิดเป็นร้อยละ 14 ของประชากรทั้งตำบลแม่แดด (องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แดด, 2561) ตำบลแม่แดดนั้นมีพื้นที่ติดกับ อำเภอสะเมิง ซึ่งเป็นเส้นทางหลักที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางจากตัวเมืองเชียงใหม่เพื่อไปเที่ยวอำเภอกัลยาณิวัฒนา

ภาพ 2.10 ป่าสนวัดจันทร์

ที่มา : ไปเที่ยวด้วยกัน, 2565

สภาพทั่วไปของที่ระลึกชาติพันธุ์ที่มีจำหน่ายในอำเภอกัลยาณิวัฒนา การจำหน่ายของที่ระลึกส่วนใหญ่เป็นสินค้าพื้นถิ่นยังมีสินค้าที่ไม่หลายหลาก สินค้าที่ระลึก ได้แก่ สตรอเบอร์รี่ ส้ม ผัก และมีการจำหน่ายของที่ระลึกประเภทผ้าปัก เสื้อผ้า ชุดชาวเขา กระเป๋า เป็นต้น และเป็นสินค้าที่รับมาจากในเมืองอีกต่อหนึ่ง

ภาพ 2.11 ของที่ระลึก กลุ่มผ้าทอสี่ธรรมชาติ บ้านวัดจันทร์

ที่มา : กลุ่มผ้าทอสี่ธรรมชาติ บ้านวัดจันทร์, 2565

ภาพ 2.12 ของที่ระลึกจากชาติพันธุ์ม้ง

ที่มา : <https://web.facebook.com/-111794880742312>

2.3 ผู้สูงอายุ

2.3.1 ความหมายผู้สูงอายุ

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 กำหนดว่าผู้สูงอายุเริ่มเมื่ออายุเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับความแตกต่างกันในแต่ละสังคมสำหรับสังคมไทยนั้นกำหนดว่าผู้สูงอายุหมายถึงบุคคลที่มีสัญชาติไทยและมีอายุตั้งแต่ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2565)

ผู้สูงอายุ หมายถึง เป็นบุคคลที่มีอายุ ตั้งแต่60 ปีขึ้นไป โดยนับอายุในปีปฏิทินซึ่งเห็นเกณฑ์ที่องค์การระหว่างประเทศได้ประชุมตกลงกัน เป็นมาตรฐานสากล (บรรลุ ศิริพานิช, 2542)

2.3.2 การแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุ

จากการกำหนดว่า บุคคลที่อายุ 60 ปีขึ้นไป เป็นผู้สูงอายุ (ชูศักดิ์ เวชแพทย์, 2531) และ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนตะวันออก (2543) ได้เสนอข้อมูลขององค์การอนามัยโลก โดย อัลเฟรด เจ คาคห์น (Professor Dr. Alfred J. Kahn) แห่งมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย มีการแบ่งเกณฑ์ อายุตามสภาพของการมีอายุเพิ่มขึ้น ในลักษณะของการแบ่งช่วงอายุที่เหมือนกัน คือ

- 1) ผู้สูงอายุ (Elderly) มีอายุระหว่าง 60 – 74 ปี
- 2) คนชรา (Old) มีอายุระหว่าง 75 – 90 ปี
- 3) คนชรามาก (Very Old) มีอายุ90 ปีขึ้นไป

ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคตะวันออก (2543) ได้เสนอข้อมูลการแบ่งช่วง อายุผู้สูงอายุของประเทศไทย ดังนี้

- 1) อายุตั้งแต่ 60–69 ปี
- 2) อายุตั้งแต่ 70–79 ปี
- 3) อายุ 80 ปีขึ้นไป

จากข้อมูลการจัดเกณฑ์ช่วงอายุของผู้สูงอายุที่นักวิชาการ องค์การ หน่วยงาน กำหนดไว้ นั้นสรุปได้ว่าการแบ่งช่วงอายุของผู้สูงอายุ ค่อนข้างใกล้เคียงกัน ผู้วิจัยกำหนดใช้การแบ่งช่วงอายุ แบบของประเทศไทย ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ คือ ช่วงอายุตั้งแต่ 60 – 69 ปี

2.3.3 ความต้องการของผู้สูงอายุ

คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ คือ เป็นความพึงพอใจของผสูงอายุต่อการดำเนินชีวิต และโดยคำนึงถึงภาวะสุขภาพทั้งด้านร่างกายจิตใจ สังคม (รุ่งนภา ศรีวิชัยรัตน์, 2558)

ปัจจัยหลักของคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมี 8 ปัจจัย (สุทธิพงศ์ บุญผดุง, 2554)

ปัจจัยหลัก คือ สภาพอารมณ์ที่ดี ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สภาพความเป็นอยู่ที่ดี การพัฒนาตนเองสภาพทางร่างกายที่ดี การตัดสินใจด้วยตนเอง การรวมกลุ่มทางสังคม และสิทธิตามกฎหมาย

โดยทั่วไปความต้องการของผู้สูงอายุ มีดังนี้ (บังอร ธรรมศิริ, 2549) ความต้องการด้านร่างกาย ความต้องการด้านจิตใจ ความต้องการด้านสังคม ความต้องการด้านเศรษฐกิจ

2.3.4 แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 - 2564)

- ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากร เพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย 3 มาตรการ ได้แก่ (1) มาตรการหลักประกันด้านรายได้ เพื่อวัยสูงอายุ (2) มาตรการการให้การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ (3) มาตรการ การปลูกจิตสำนึกให้คนในสังคมตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ

2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 6 มาตรการ ได้แก่ (1) มาตรการส่งเสริมสุขภาพป้องกันการเจ็บป่วย และดูแล ตนเองเบื้องต้น (2) มาตรการส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ (3) มาตรการส่งเสริมด้านการทำงานและการหารายได้ของผู้สูงอายุ (4) มาตรการสนับสนุน ผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ (5) มาตรการส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุ และสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้และสามารถเข้าถึงข่าวสารและสื่อ และ (6) มาตรการส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์ด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 4 มาตรการ ได้แก่ (1) มาตรการคุ้มครองด้านรายได้ (2) มาตรการหลักประกัน ด้านสุขภาพ (3) มาตรการด้านครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง และ (4) มาตรการระบบบริการ และเครือข่ายการเกื้อหนุน

4) ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาทางด้าน ผู้สูงอายุอย่างบูรณาการระดับชาติ และการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 2 มาตรการ ได้แก่ (1) มาตรการการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุอย่างบูรณาการระดับชาติ และ (2) มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ

5) ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์ด้านการประมวล พัฒนา และเผยแพร่ องค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุ และการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ประกอบด้วย 3 มาตรการ ได้แก่ (1) มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาองค์ ความรู้ด้านผู้สูงอายุสำหรับการกำหนดนโยบาย และการพัฒนาการบริการหรือการดำเนินการ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สูงอายุ (2) มาตรการดำเนินการให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติที่มีมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง และ (3) มาตรการพัฒนาระบบข้อมูล ทางด้านผู้สูงอายุให้ถูกต้องและทันสมัย โดยมีระบบฐานข้อมูลที่สำคัญด้านผู้สูงอายุที่ง่ายต่อการ เข้าถึงและสืบค้น

2.4 นวัตกรรม

กิดานันท์ มลิทอง, (2540) ได้ให้ความหมายว่า นวัตกรรม หมายถึง เป็นแนวความคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อนหรือเป็นการพัฒนาตัดแปลงจากของเดิมที่มีอยู่แล้วให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม ทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงานได้ด้วย

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ, (2549) ได้ให้ความหมายว่า นวัตกรรม หมายถึง สิ่งใหม่ที่เกิดจากการใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม”

รูปแบบของนวัตกรรมสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2555:3-4) ได้จำแนกนวัตกรรมตามวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ เป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

(1) นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) เป็นนวัตกรรมในรูปแบบที่เห็น ได้อย่างชัดเจน เช่น สินค้า หรือผลิตภัณฑ์ที่ถูกผลิตขึ้นในเชิงพาณิชย์ที่ได้ปรับปรุงให้ดีขึ้น หรือเป็นสิ่งใหม่ในตลาดนวัตกรรม อาจจะเป็นของใหม่ต่อโลก ต่อประเทศ ต่อองค์กร ซึ่งไม่เคยมีในตลาดมาก่อนรวมถึงสินค้าหรือผลิตภัณฑ์เดิมที่พัฒนาให้มีความโดดเด่น แตกต่างไปจากสินค้าอื่นที่มีอยู่ในตลาด นวัตกรรมผลิตภัณฑ์เป็นผลิตภัณฑ์ที่จับต้องได้ (Tangible Product)

(2) นวัตกรรมบริการ (Service Innovation) เป็นนวัตกรรมที่ไม่สามารถมองเห็น ได้อย่างชัดเจน ส่วนใหญ่มักอยู่ในรูปแบบวิธีการใหม่ในการให้บริการแก่ลูกค้าหรือผู้บริโภค เช่น การนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และอินเทอร์เน็ตมาสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมบริการใหม่ ๆ อาจได้แก่ การซื้อ/ขาย สินค้าผ่านการประมูลทางเว็บไซต์ เว็บไซต์เครือข่ายทางสังคม Facebook ของมาร์คซัคเคอร์เบิร์ก แพ็คเกตทัวร์อนุรักษ์ธรรมชาติ ระบบบริการ Tele-Banking การให้บริการอินเทอร์เน็ต การให้บริการ ที่ปรึกษาเฉพาะด้าน เป็นต้น

(3) นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) เป็นนวัตกรรมที่ไม่สามารถ มองเห็นได้ อย่างชัดเจน เป็นการเปลี่ยนแนวทางกระบวนการ หรือ วิธีการในรูปแบบที่แตกต่างไปจากเดิมนวัตกรรมกระบวนการจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและสมรรถนะของการจัดการองค์กรให้สูงขึ้น

องค์ประกอบของนวัตกรรม องค์ประกอบของนวัตกรรมมีอยู่ 3 ประการ (จันทรฉาย , 2553) คือ

1. ความใหม่ (Newness) สิ่งที่จะได้รับการยอมรับว่า มีคุณลักษณะเป็นนวัตกรรมได้นั้นจะต้องมีก็คือ ความใหม่ หมายถึง เป็นสิ่งใหม่ที่ถูกพัฒนาขึ้น ซึ่งอาจจะมีลักษณะเป็นตัวผลิตภัณฑ์บริการ หรือกระบวนการ โดยจะเป็นการปรับปรุงจากของเดิมหรือพัฒนาขึ้นใหม่เลยก็ได้

2. การใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ (Knowledge and Creativity Idea) หมายความว่า สิ่งที่จะถือเป็นนวัตกรรมได้นั้นจะต้องเกิดจากการใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์เป็นฐานของการพัฒนาให้เกิดขึ้นใหม่ ไม่ใช่เกิดจากการลอกเลียนแบบการทำซ้ำ เป็นต้น

3. ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ (Economic Benefits) และสังคม (Social) ก็คือ การให้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ หรือการสร้างความสำเร็จในเชิงพาณิชย์ กล่าวคือ นวัตกรรม จะต้องสามารถทำให้เกิด

มูลค่าเพิ่มขึ้นได้จากการพัฒนาสิ่งใหม่นั้นๆ ซึ่งผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นสามารถวัดได้เป็นตัวเงินโดยตรง และในเชิงสังคมเป็นการสร้างคุณค่า ซึ่งไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้

2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จง บุญประชา, (2553) ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทของที่ระลึก มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้ 1) เพื่อเสนอแนะแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทของที่ระลึก เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และส่งเสริมการขาย 2) เพื่อพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการคิด การออกแบบและการผลิต ผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทของที่ระลึก เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันทางการตลาดของชุมชนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า จุดแข็งของผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทของที่ระลึก คือ 1. มีรูปแบบสินค้าที่สวยงาม 2. การผลิตมีคุณภาพดี 3. ราคาไม่แพงเหมาะสมกับคุณภาพ จุดอ่อนของผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทของที่ระลึก คือ 1. รูปแบบสินค้าซ้ำ ๆ ไม่มีความแปลกใหม่ในตัวผลิตภัณฑ์ 2. วัสดุที่ใช้คุณภาพไม่ค่อยดี ไม่คงทน เสียหายง่าย 3. ราคาแพง เมื่อเทียบกับสินค้าประเภทอื่น โอกาสในการพัฒนาสินค้าของที่ระลึก คือ 1. รูปแบบสินค้าความแปลกใหม่ ทันสมัย 2. ความสวยงามของสินค้า 3. การประชาสัมพันธ์ที่ดี อุปสรรคในการพัฒนาสินค้าที่ระลึก คือ 1. คุณภาพสินค้าไม่ได้มาตรฐาน ไม่มีความคงทน เสียหายง่าย 2. รูปแบบของสินค้าไม่มีความหลากหลาย สินค้ารูปแบบซ้ำกัน 3. สภาพเศรษฐกิจและการเมืองในปัจจุบัน

ดารณี พลอยจั่น, (2559) ศึกษาวิจัยเรื่อง ทูทางวัฒนธรรมของชาวเขาเผ่าม้งกับกลยุทธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ทูทาง วัฒนธรรมของชาวเขาเผ่าม้งที่สามารถเป็นกลยุทธ์ส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยเป็นการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ทูติยภูมิ และวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักการตีความโดยนำ ความรู้จากทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ทูทางวัฒนธรรมทั้งที่เป็นทูทางวัฒนธรรมที่จับต้องได้ และจับต้องไม่ได้ ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และวัฒนธรรม ของชาวเขาเผ่าม้งมาพิจารณาเพื่อวิเคราะห์และแยก ประเด็นที่สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้ ผลการวิจัยพบว่า ทูทางวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์ที่น่าสนใจของชาวเขาเผ่าม้งที่สามารถส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้เด่นชัดแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มได้แก่ การแต่งกาย ภาษา และประเพณีและ วัฒนธรรมของชาวเขาเผ่าม้ง ข้อเสนอแนะคือ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวควรใช้กลยุทธ์การพัฒนา องค์ความรู้ของชาวเขาเผ่าม้งเพื่อให้มีความรู้ด้านการจัดการ การท่องเที่ยว และกลยุทธ์ส่งเสริมการตลาดเพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวมีความต้องการที่จะสัมผัสกับประสบการณ์ การท่องเที่ยวสร้างสรรค์ในชุมชนของชาวเขาเผ่าม้ง นอกจากนั้นควรวางแผนจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิง สร้างสรรค์ทั้งในระยะสั้นแบบไปกลับ และแบบค้างคืน

อรุณวรรณ ตั้งจันทร์ และ นิรัช สุดสังข์, (2554) ศึกษาวิจัยเรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์ของฝากของที่ระลึกจากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้งตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.) ศึกษาสภาพทั่วไปของผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ 2.) ศึกษาสภาพทั่วไปของผลิตภัณฑ์ของฝากและของที่ระลึก 3.) เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ของฝากและของที่ระลึกจากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ 4.)

เพื่อประเมินความพึงพอใจ ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลเอกสาร เว็บไซต์ เพื่อความรู้พื้นฐาน สร้างแนวความคิดและกำหนดกรอบการศึกษาข้อมูล สภาพทั่วไปของผลิตภัณฑ์ของฝากของที่ระลึกจากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ขั้นตอนที่ 2 ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลภาคสนาม ภายใต้กรอบแนวความคิดจากการศึกษาเอกสารเว็บไซต์และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยเข้าสู่พื้นที่แหล่งผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ให้ความสนใจ รวมไปถึงแหล่งการจัดจำหน่าย ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารเว็บไซต์ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และข้อมูลจากการลงพื้นที่ เพื่อกำหนดแนวความคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์ ขั้นตอนที่ 4 กระบวนการออกแบบและสร้างสรรค์ ภายใต้กรอบแนวความคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง จากการกำหนดในเบื้องต้น มาออกแบบและสร้างผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ ขั้นตอนที่ 5 สรุปประเมินผล อภิปราย นำเสนอผลงาน แนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์ของฝากของที่ระลึกจากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลจากการวิจัยผู้วิจัยคาดหวังว่าการออกแบบสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ในครั้งนี้จะสามารถส่งเสริมภาพลักษณ์ให้แก่ผลิตภัณฑ์ของฝากและของที่ระลึกจากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ได้มากขึ้น

สุธิชา ศรพรหม และคณะ, (2559) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาและออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง และเพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้สนใจ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์จากผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง มีการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสอบถามด้านอัตลักษณ์ของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง นำข้อมูลที่ได้มาสรุปและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสร้างแบบจำลองผลิตภัณฑ์ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบและประเมินผลการออกแบบ จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาพัฒนาสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มผู้ผลิตจำนวน 32 คน และกลุ่มผู้สนใจ จำนวน 214 คน โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า (1) ด้านอัตลักษณ์ของผ้าปักกลุ่มชาติพันธุ์ม้งพบว่า สิ่งที่สามารถแสดงถึงอัตลักษณ์ของผ้าปักกลุ่มชาติพันธุ์ม้งได้แก่ เนื้อผ้าใยกัญชง การเขียนเทียนและลายปัก โดยที่กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ได้ทอใช้กันเองในชุมชนและได้ถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลังต่อไป (2) ด้านการออกแบบ พบว่า ความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์จากผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง รูปแบบที่ 3 ด้านประโยชน์ใช้สอย มีค่าเฉลี่ย 4.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 (3) ด้านความพึงพอใจของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้งอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74 ความพึงพอใจของผู้ที่สนใจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70

ดวงพร กิจอาทรและคณะ, (2560) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนากลุ่มอาชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ศักยภาพ และ ความต้องการการพัฒนากลุ่มอาชีพของผู้สูงอายุ การจัดตั้งและดำเนินงานกลุ่มอาชีพของผู้สูงอายุ กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย สมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มะเกลือใหม่ เก็บ รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การระดมสมองและสรุปบทเรียน วิเคราะห์ ข้อมูลด้วยการสรุปอุปนิสัยและสถิติเชิงพรรณนา ตรวจสอบความถูกต้องด้วยการตรวจสอบแบบสามเส้า ผลการวิจัย

พบว่า ระยะเวลาก่อนปฏิบัติการ ผลการสำรวจความพร้อมของพื้นที่ ชุมชน และกลุ่มผู้สูงอายุมีศักยภาพในการพัฒนา จัดตั้งกลุ่มอาชีพ มีความเหมาะสมในด้านความพร้อมของทรัพยากรในพื้นที่ ทักษะด้านการผลิต/ภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมและสนับสนุนของเจ้าหน้าที่และผู้บริหารอบต. ระยะเวลาปฏิบัติการ ดำเนินการประชุมระดมสมองร่วมกัน ดำเนินการจัดตั้งกลุ่มอาชีพผู้สูงอายุและคณะกรรมการและดำเนินการผลิตยาหม่องและพืชมะนาว โดยร่วมกัน แสวงหาความรู้และอบรมเชิงปฏิบัติการสมาชิกที่สนใจ มีคณะนักวิจัยช่วยพัฒนาตราสัญลักษณ์ ฉลากและบรรจุภัณฑ์ จนสามารถดำเนินการได้เองทั้งหมด จัดทำระเบียบข้อบังคับการบริหารจัดการและการวางแผนการดำเนินงานเชิงธุรกิจของกลุ่มเองโดยมีอบต.เป็นผู้ให้การสนับสนุนในระดับพื้นที่ ระยะเวลาติดตามและประเมินผล พบว่าการผลิต และการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในเชิงธุรกิจประสบความสำเร็จ ทำให้เกิดการผลิตได้อย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการก่อตั้งมีความพร้อม และพึงพอใจในผลการดำเนินงาน เกิดการเรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรมทางการผลิต การตลาด การเงินการบัญชีและการบริหารจัดการกลุ่มได้เองทั้งหมด ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการวิจัยมาจากการร่วมเรียนรู้และปฏิบัติการร่วมของผู้สูงอายุกับนักวิจัยและอบต.ตลอดกระบวนการวิจัย

สุธิดา ดงแสนสุข และชูศักดิ์ เครือสุวรรณ, (2560) ศึกษาวิจัยเรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้านจากเศษวัสดุไม้เพื่อสร้างรายได้ให้กลุ่มผู้สูงอายุ จังหวัดสุโขทัย โดยมีแนวคิดในการเพิ่มมูลค่าสินค้าจากเศษวัสดุไม้เหลือใช้ จากการทำงานของกลุ่มสหกรณ์ไม้ในจังหวัดสุโขทัย ช่วยลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสิ้นเปลือง ส่งเสริมให้เกิดการสร้างงานเพิ่มรายได้ในครัวเรือน และส่งเสริมให้เกิดความยั่งยืนของวัฒนธรรม มีวัตถุประสงค์ เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้านจากเศษวัสดุของกลุ่มหัตถกรรมผลิตภัณฑ์ไม้ ที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้สูงอายุในชุมชนตำบลบ้านกล้วยและตำบลบ้านขวาง อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบที่มีความเป็นไปได้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเศษวัสดุได้แก่ กรอบรูป โคมไฟ ภาพประดับผนังค้ำมุงคล กลองอเนกประสงค์ และงานปั้นจี้ว แล้วนำมาสร้างภาพจำลองเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยร่วมกับแบบประเมินความต้องการนำเศษวัสดุไม้มาใช้ทำของตกแต่งบ้าน โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุจากกลุ่มสหกรณ์ต่างๆ ในอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย จำนวน 20 คน นำมาหาค่าเฉลี่ยความต้องการต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ แล้วนำรูปแบบจากการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินผลงานการออกแบบในด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านความสวยงาม และด้านกรรมวิธีการผลิต

ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบผลิตภัณฑ์ภาพประดับผนังค้ำมุงคลได้รับความนิยมมากที่สุด และผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินผลว่ามีความเหมาะสมกับการใช้งาน มีสีสันทที่สวยงาม มีความประณีตเรียบร้อย วัตถุประสงค์ในท้องถิ่น ขั้นตอนในการผลิตไม่ซับซ้อนและมีความเหมาะสมกับทักษะผู้สูงอายุ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิจัยเรื่อง การพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
- 3.3 การดำเนินงาน
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ชาวเขาเผ่าม้งที่มีภูมิลำเนาอยู่อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวอำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ

3.1.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยผู้สูงอายุชาวเขาเผ่าม้งที่มีภูมิลำเนาอยู่อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ อายุ 60 ปีขึ้นไป 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ 2 ท่าน

3.1.2 กลุ่มคนในชุมชน และนักท่องเที่ยว

เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) จำนวน 20 ท่าน ได้แก่ ชาวเขาเผ่าม้งที่มีภูมิลำเนาอยู่อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาอำเภอภักดีชุมพล แจกแบบสอบถามภายใน 1 วัน สถานที่แจกแบบสอบถาม คือ จุดชมวิวของหมู่บ้านแม่ตะละม้ง อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ เพราะเป็นทางผ่าน และเป็นจุดนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมจอดรถเพื่อขึ้นไปชมวิ

3.1.2 กลุ่มนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวอำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ จากข้อมูลของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2565) พบว่ามีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวอำเภอภักดีชุมพลครั้งนี้ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงวัดจันทร์ นักท่องเที่ยวจำนวนประมาณ 570

คนต่อปี สวนป่าหลวงวัดจันทร์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้วัดจันทร์ จำนวนนักท่องเที่ยวประมาณ 2,000 คนต่อปี น้ำตกโป่งสะแยง จำนวนนักท่องเที่ยวประมาณ 215 คนต่อปี และตอโป่งกา จำนวนนักท่องเที่ยวประมาณ 120 คนต่อปี รวม 2905 คน ต่อปี แต่ทั้งนี้ไม่มีสถิติที่ระบุจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวอำเภอภักดีพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของคอคแรน (Cochran, 1977 อ้างใน จีรวุฒิเอกะกุล, 2543) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน 5% สามารถคำนวณได้ดังนี้

สูตรคำนวณ

$$n = \frac{P(1-P)(Z)^2}{d^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

P = สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยต้องการสุ่ม โดยกำหนด 50% (0.5)

Z = ค่าความเชื่อมั่นกำหนดไว้ 95% มีค่าเท่ากับ 1.96 (ผิดพลาด 5%)

d = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมให้เกิดขึ้นได้

จะได้กลุ่มตัวอย่าง = 384 คน

เมื่อใช้สูตรคำนวณแล้วจะได้กลุ่มตัวอย่าง 384 คน แต่เนื่องจากสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวลดลง และข้อจำกัดระยะเวลา ผู้วิจัยจึงของใช้กลุ่มตัวอย่างเพียง 200 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยประกอบด้วย

3.2.1 ต้นแบบของที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง

ต้นแบบของที่ระลึกผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง กระเป๋า 1 ใบ

ต้นแบบของที่ระลึกผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เสื้อสตรี 1 ตัว

ต้นแบบของที่ระลึกผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เสื้อผ้าเด็ก 1 ชุด

3.2.2 แบบสอบถาม

3.2.2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ส่วนแรกเป็นคำถามแบบแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญเลือก 3 รายการ

คนต่อปี สวนป่าหลวงวัดจันทร์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้วัดจันทร์ จำนวนนักท่องเที่ยวประมาณ 2,000 คนต่อปี น้ำตกโป่งสะแยง จำนวนนักท่องเที่ยวประมาณ 215 คน ต่อปี และตอโป่งกา จำนวนนักท่องเที่ยวประมาณ 120 คนต่อปี รวม 2905 คน ต่อปี แต่ทั้งนี้ไม่มีสถิติที่ระบุจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวอำเภอภักดีพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของคอคแรน (Cochran, 1977 อ้างใน ธีรวิมลเอกะกุล, 2543) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน 5% สามารถคำนวณได้ดังนี้

สูตรคำนวณ

$$n = \frac{P(1-P)(Z)^2}{d^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

P = สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยต้องการสุ่ม โดยกำหนด 50% (0.5)

Z = ค่าความเชื่อมั่นกำหนดไว้ 95% มีค่าเท่ากับ 1.96 (ผิดพลาด 5%)

d = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมให้เกิดขึ้นได้

จะได้กลุ่มตัวอย่าง = 384 คน

เมื่อใช้สูตรคำนวณแล้วจะได้กลุ่มตัวอย่าง 384 คน แต่เนื่องจากสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวลดลง และข้อจำกัดระยะเวลา ผู้วิจัยจึงของใช้กลุ่มตัวอย่างเพียง 200 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยประกอบด้วย

3.2.1 ต้นแบบของที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง

ต้นแบบของที่ระลึกผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง กระเป๋า 1 ใบ

ต้นแบบของที่ระลึกผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เสื้อสตรี 1 ตัว

ต้นแบบของที่ระลึกผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เสื้อผ้าเด็ก 1 ชุด

3.2.2 แบบสอบถาม

3.2.2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ส่วนแรกเป็นคำถามแบบแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญเลือก 3 รายการ

ส่วนที่ 2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended Form) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญเขียนข้อเสนอแนะ

3.2.2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อแบบร่างสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และชาวเขาเผ่าม้งที่มีภูมิลำเนาอยู่อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวอำเภอภักดีชุมพล รวมกลุ่มตัวอย่างรวม 25 คน แบบสอบถามส่วนแรกเป็นคำถามแบบมาตรา ประมาณค่าระดับความคิดเห็นมากน้อย 5 ระดับ (Likert scale) ส่วนที่ 2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended Form) โดยให้กลุ่มตัวอย่างเขียนข้อเสนอแนะ

3.2.2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ การพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่าง 200 คน เป็นลักษณะถามปลายเปิด (Open-Ended Form) โดยแบ่งคำถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

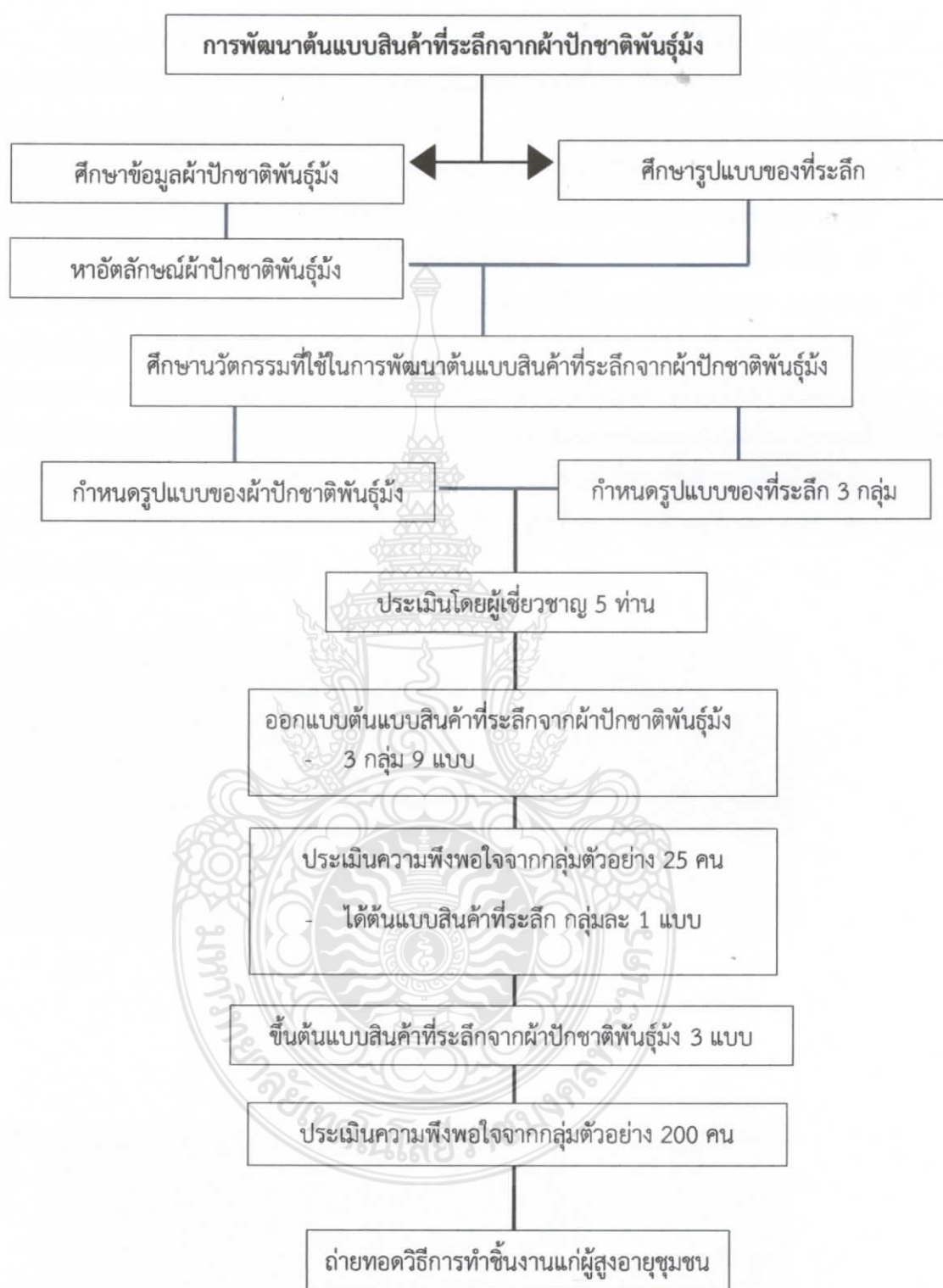
ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อของที่ระลึก ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่ ประมาณค่าระดับความคิดเห็นมากน้อย 5 ระดับ (Likert scale)

3.3 การดำเนินงาน

3.3.1 การศึกษาข้อมูล

สำหรับการออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจาก ตำรา งานวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสรุป วิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง โดยเริ่มจากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ระลึก ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนวัตกรรมที่ใช้ในการพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง จากนั้นทำการออกแบบต้นแบบของที่ระลึก ขึ้นต้นแบบ จากนั้นนำไปสำรวจความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพ 3.1 ขั้นตอนการศึกษาพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง

3.3.1.1 ข้อมูลเกี่ยวผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง จากการศึกษาข้อมูลผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง พบว่า ผ้าปักของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง (Hmong's Embroidery) เป็นภูมิปัญญาพื้นถิ่นที่ตกทอดกันมา หลายชั่วอายุคน กระบวนการผลิตผ้าปักม้ง มีหลากหลายวิธี คือ (1) การปักด้ายหรือไหม (Embroidery) (2) การปะสอย (Applique) (3) วิธีแบบผสม (Mixed technique) อุปกรณ์ที่ใช้ในการปักผ้า คือ เข็มปัก สำหรับปักผ้า กรรไกรตัดด้าย วัสดุในการปักก็จะมี ด้ายหรือไหมสำหรับปัก ผ้าสำหรับปักจะเป็นผ้าใย กัญชง หรือ ผ้าปักปักครอสติช (cross-stitch) ผ้าสี ๆ สำหรับเย็บปะสอย ส่วนลายปักแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มลายปักโบราณ และกลุ่มลายปักสมัยใหม่ โดยในอดีตจะเป็นการนำลักษณะ รูปร่างรูปทรง และสีเส้นตามธรรมชาติรอบตัวมาใช้ ไม่ว่าจะเป็น ดอกไม้ ใบไม้ สัตว์ต่างๆ ตลอดจนดวงดาวบนท้องฟ้า มาปักเป็นลวดลาย ส่วนลวดลายสมัยใหม่นั้นเป็นการปรับลายปัก หรือขึ้นลายใหม่ให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค เช่นลายมังกร ลายดอกไม้ ลายสัตว์ต่าง สีที่ใช้ในการปักจะแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มสี คือสีแบบโบราณ และสีสมัยใหม่ โดยสีแบบโบราณจะเป็นการใช้โทนสีที่ตรงกันข้าม หรือมีสีที่เด่น ขึ้นมามากกว่า 1 สี เช่น สีแดง กับ สีเหลือง สีน้ำเงิน กับ สีส้ม ส่วนใหญ่จะใช้สีโทนร้อนมากกว่าโทน เย็น กลุ่มสีแบบสมัยใหม่ จะเป็นการไล่สี และปักตามสมัยนิยม

ภาพ 3.2 สีผ้าปักชาติพันธุ์ม้งแบบโบราณ

ภาพ 3.3 สีผ้าปักชาติพันธุ์ม้งแบบสมัยใหม่

3.3.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ระลึก จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับของที่ระลึก แบ่งประเภทของที่ระลึก ดังนี้ (พรพจน์ และ ฐปณีย์, 2561) (1) ของที่ระลึกประเภทของบริโภค (2) ของที่ระลึกประเภทประโยชน์ใช้สอย (3) ของที่ระลึกประเภทประโยชน์ตกแต่ง (4) ของที่ระลึกประเภทวัตถุทางศิลปะ จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับของที่ระลึกผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง พบว่า จะมีผลิตภัณฑ์มากมาย เช่น เสื้อผ้า เครื่องประกอบการแต่งกาย กระเป๋า ของตกแต่งบ้าน ของฝาก เป็นต้น สินค้าส่วนใหญ่จะคล้ายๆ กัน และเหมือนกันทุกพื้นที่ มีทั้งแบบที่เป็นงานฝีมือ และงานโรงงาน ในส่วนของงานฝีมือจะมีทั้งผ้าปักชาติพันธุ์ม้งไทย และนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการนำผ้าปักเก่ามาตัดเย็บเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ กันออกไป มีทั้งนำมาตกแต่ง และมีทั้งแบบที่นำผ้าปักมาทั้งผืนเพื่อตัดเย็บเป็นผลิตภัณฑ์ ส่วนงานโรงงานก็จะเป็นผ้าพิมพ์ และเทพทอลายเลียนแบบผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะ ของที่ระลึกประเภทประโยชน์ใช้สอย

ภาพ 3.4 ผลิตภัณฑ์ ผ้าปักชาวเขา

จากการศึกษารูปแบบของที่ระลึกประเภทของใช้ที่เหมาะสมกับผ้าปักชาติพันธุ์ม้งผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ คือ เสื้อผ้าผู้หญิง เสื้อผ้าผู้ชาย เสื้อผ้าเด็ก ผ้าพันคอ หมวก รองเท้า กระเป๋า โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เป็นผู้ให้คะแนน เลือกกลุ่มสินค้าที่ระลึก ได้ 3 กลุ่ม

ท่านคิดว่าผ้าปักชาติพันธุ์ดั้งเดิมที่จะนำมาทำต้นแบบของที่ระลึกในกลุ่มใดมากที่สุด ให้ท่านเลือก 3 กลุ่ม พร้อมให้เหตุผลประกอบ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ท่านเลือก

ตาราง 3.1 แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อที่มีต่อผ้าปักชาติพันธุ์ดั้งเดิมที่จะนำมาทำต้นแบบของที่ระลึก

N=5

กลุ่มที่	ผู้เชี่ยวชาญ					เหตุผล	รวมคะแนน
	1	2	3	4	5		
1. กระเป๋า	✓	✓			✓		3
2. รongเท้า							0
3. เสื้อผ้าสตรี	✓	✓		✓			3
4. เสื้อผ้าบุรุษ			✓				1
5. เสื้อผ้าเด็ก	✓		✓	✓	✓		4
6. ผ้าพันคอ		✓					1
7. หมวก			✓		✓		2

จากตาราง 3.1 ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน สามารถสรุปได้ดังนี้ กลุ่มสินค้าที่ระลึกที่ได้รับคะแนนมากที่สุด คือ เสื้อผ้าเด็ก รวม 4 คะแนน รองลงมาคือ กลุ่ม กระเป๋า รวม 3 คะแนน และกลุ่มเสื้อผ้าสตรี รวม 3 คะแนน โดยผู้เชี่ยวชาญที่เลือก กลุ่มเสื้อผ้าเด็กให้เหตุผลดังนี้ เป็นสินค้าที่ขึ้นไม่ใหญ่มากเหมาะที่จะซื้อไปฝากบุตรหลาน วัยเด็กเป็นวัยที่น่ารักสดใสเหมาะกับผ้าปักที่มีสีสันสดใส และเสื้อผ้าเด็กเป็นเสื้อผ้าที่นำจะง่ายต่อการขาย ผู้เชี่ยวชาญที่เลือก กลุ่มกระเป๋าเหตุผลดังนี้ เหมาะที่จะนำมาทำของที่ระลึก สามารถใช้ได้หลายโอกาส ราคาจะไม่สูงมาก ผู้เชี่ยวชาญที่เลือก กลุ่มเสื้อผ้าสตรีให้เหตุผลดังนี้ ผู้หญิงซื้อสินค้าง่ายกว่าผู้ชาย ผ้าปักมีสีสันที่สดใสเหมาะแก่ผู้หญิง

3.3.1.3 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนวัตกรรม รูปแบบของนวัตกรรมสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2555:3-4) ได้จำแนกนวัตกรรมตามวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ เป็น 3 รูปแบบ (1) นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) (2) นวัตกรรมบริการ (Service Innovation) (3) นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) ในการศึกษาวิจัยนี้ผู้วิจัยเลือกศึกษานวัตกรรมกระบวนการ เป็นนวัตกรรมที่ไม่สามารถ มองเห็นได้อย่างชัดเจน เป็นการเปลี่ยนแนวทางการบริหาร หรือ วิธีการในรูปแบบที่แตกต่างไปจากเดิม นวัตกรรมกระบวนการจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้สูงขึ้น โดยลดขั้นตอนในการผลิตให้สั้นลง จากการศึกษาพบว่า ชาติพันธุ์ดั้งเดิมนิยมปักผ้ายาวตลอดทั้งผืนขึ้นอยู่กับส่วนที่จะนำผ้าปักมาตกแต่ง เช่นชายกระโปรงก็จะนิยมปักยาวประมาณ 3-4 เมตร กว้างประมาณ 7 นิ้ว ทำให้เกิดปัญหาจากการนำผ้าปักมาแปรรูป คือ ทำให้มีเศษผ้าปักเหลือจากการแปรรูปสินค้าต่าง ๆ ซึ่งเป็นงานฝีมือที่น่าเสียดายเพราะต้องตัดทิ้ง

3.3.1.4 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุ คือ บุคคลที่อายุ 60 ปีขึ้นไปเป็นผู้สูงอายุ (ชูศักดิ์เวชแพทย์, 2531) โดยทั่วไปความต้องการของผู้สูงอายุ มีดังนี้ (บังอร ธรรมศิริ, 2549) ความต้องการด้านร่างกาย ความต้องการด้านจิตใจ ความต้องการด้านสังคม ความต้องการด้านเศรษฐกิจ ผู้วิจัยเลือกศึกษาวิจัยเฉพาะ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ชาติพันธุ์ม้ง อำเภอภักดีชุมพล วัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีความสามารถในการปักผ้าเดิมอยู่แล้ว และยังสามารถในการปักผ้าอยู่

3.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ ผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง สินค้าที่ระลึก นวัตกรรม และผู้สูงอายุ ผู้ศึกษาวิจัยได้ร่วมกับคนในชุมชนเลือกลายปักที่ไม่มีความซับซ้อน และเป็นอัตลักษณ์ผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง ที่เหมาะกับทักษะของผู้สูงอายุ โดยการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non-Structured interview) จากการสัมภาษณ์ พบว่าลายปักที่ไม่มีความซับซ้อนมาก ก็จะเป็นลายที่เป็นเส้นตรง และรูปเรขาคณิต จากการสัมภาษณ์และสอบถาม พบว่า ลายดวงดาว เป็นลวดลายที่ไม่ซับซ้อนมาก และสะท้อนความเป็นอัตลักษณ์ผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง โดยผู้ศึกษาวิจัยเลือกใช้ลายปักผ้าแบบโบราณ โทสนีโบราณ คือ ลายดวงดาว โดยใช้วิธีการปักไหมผสมกับการปะสอย โดยปักเป็นชั้น ๆ จะไม่ปักยาวตลอดทั้งผืน เพื่อลดระยะเวลาในการปักผ้าให้น้อยลง ลดเศษผ้าปักจากการตัดทิ้ง ใช้ผ้าปักทุกผืนให้เกิดคุณค่า จากนั้นนำผ้าปักมาตกแต่งต้นแบบสินค้าที่ระลึก ที่ออกแบบไว้ เนื่องจากผู้สูงอายุไม่ทักษะในการสร้างแบบตัด และทักษะการเย็บที่ซับซ้อน การออกแบบต้นแบบสินค้าที่ระลึกจึงมีความจำเป็นที่จะต้องออกแบบ ต้นแบบสินค้าที่ไม่มีความซับซ้อนมากเพื่อให้เหมาะกับทักษะของผู้สูงอายุ

ภาพ 3.5 ต้นแบบลายปักชาติพันธุ์ม้ง

3.3.3 การดำเนินการ

3.3.3.1 ออกแบบแบบร่างรูปแบบสินค้าที่ระลึกจำนวน 3 กลุ่ม 9 แบบ ได้แก่ ชุดเด็ก 3 แบบ เสื้อคลุมสำหรับสตรี 3 แบบ กระเป๋า 3 แบบ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน นักท่องเที่ยวและคนในชุมชน จำนวน 20 ท่านประเมิน ให้เหลือ กลุ่มละ 1 แบบ รวม 3 แบบ เพื่อนำมาขึ้นต้นแบบสินค้าที่ระลึก โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) แบบร่างสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง กลุ่มที่ 1 เสื้อผ้าเด็ก

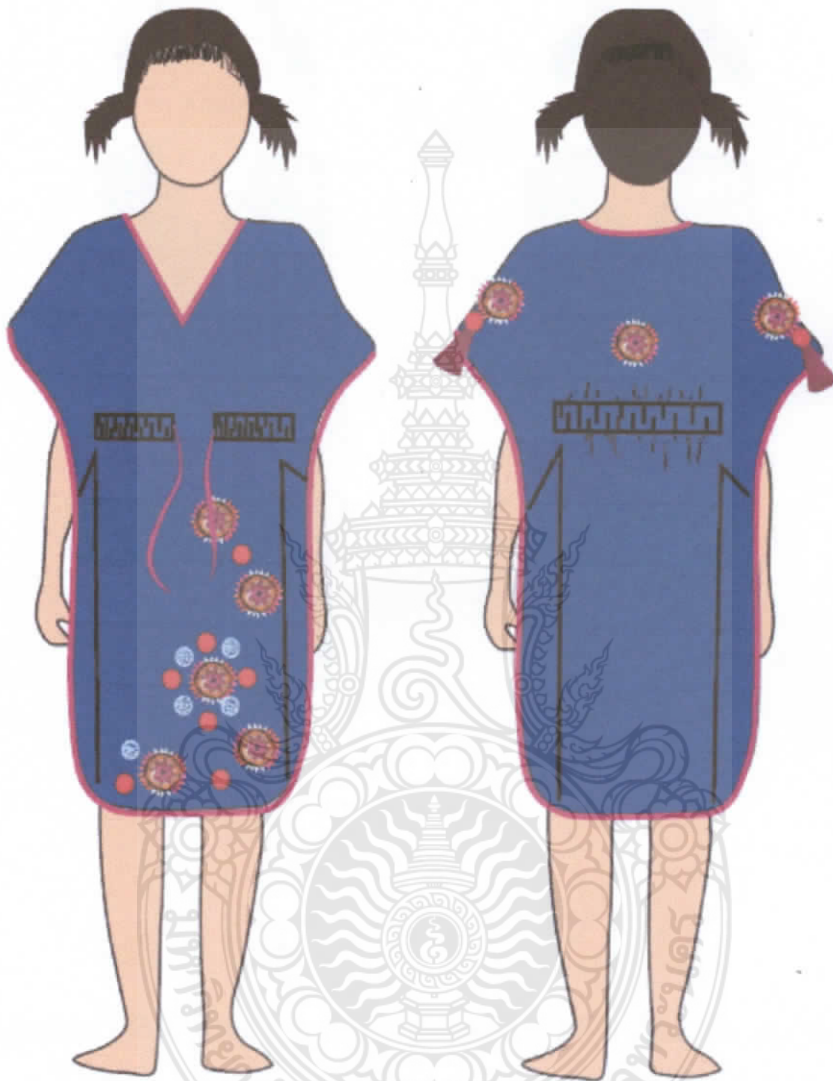
แบบร่างที่ 1.1

ภาพ 3.6 แบบร่างสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง กลุ่มที่ 1 เสื้อผ้าเด็ก แบบร่างที่ 1.1

รายละเอียด เป็นชุดกระโปรงยาวระดับเข่า ไม่มีแขน รูดคอหน้า และคอหลัง ตกแต่งด้วยผ้าปักกระจายตามชุด ด้านหลังตกแต่งด้วยผ้าปัก ปอมปอมและห้อยด้วยพู่

แบบร่างที่ 1.2

ภาพ 3.7 แบบร่างสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง กลุ่มที่ 1 เสื้อผ้าเด็ก แบบร่างที่ 1.2

รายละเอียด เป็นชุดกระโปรงยาวระดับเข่า คอวี แขนยาวระดับข้อศอก ด้านหน้ามีเชือกผูก ด้านหลังใส่ยางยืด แบบตัดชุดมีลักษณะเป็นทรงกลมเย็บด้านข้างเพื่อเป็นแขนเสื้อ กั้นชายเสื้อ และรอบคอ ตกแต่งด้วยผ้าปัก ปอมปอม แบบกระจายด้านหน้า และตกแต่งด้วยผ้าปักตรงปลายแขนห้อยพู่

แบบร่างที่ 1.3

ภาพ 3.8 แบบร่างสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง กลุ่มที่ 1 เสื้อผ้าเด็ก แบบร่างที่ 1.3

รายละเอียด เป็นชุดกระโปรง คอวี ผ้าหน้า ความยาวคลุมเข่า ด้านหน้าตกแต่งผ้าปักผ้า ปอม แบบกระจาย ด้านหลังตกแต่งด้วยผ้าปักและห้อยพู่

2) แบบร่างสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง กลุ่มที่ 2 เสื้อคลุมสำหรับสตรี

แบบร่างที่ 2.1

ภาพ 3.9 แบบร่างสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง กลุ่มที่ 2 เสื้อคลุมสำหรับสตรี แบบร่างที่ 2.1

รายละเอียด เป็นเสื้อคลุมทรงบานใช้แบบตัดเป็นผ้าชั้นเดียว คอกลม แขนบาน ผ้าหน้า เสื้อมีขลิบระดับสะโพกล่าง ตกแต่งด้วยผ้าปัก และปอมปอมปลายแขน ไหล่ตกแต่งด้วยผ้าปักและพู่

แบบร่างที่ 2.2

ภาพ 3.10 แบบร่างสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง กลุ่มที่ 2 เสื้อคลุมสำหรับสตรี แบบร่างที่ 2.2

รายละเอียด เป็นเสื้อคลุมผ้าชิ้นเดียว คอกลม ยาวระดับสะโพกล่าง ตกแต่งด้วยผ้าปัก และปอมปอม ตรงแขนเสื้อ กลางหน้า และกลางหลัง

แบบร่างที่ 2.3

ภาพ 3.11 แบบร่างสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง กลุ่มที่ 2 เสื้อคลุมสำหรับสตรี แบบร่างที่ 2.3

รายละเอียด เป็นเสื้อทรงหลวมไหล่ตก ชันแขนเป็นผ้าตรงมีติดต่อรูตปลายแขน คอวี ตกแต่งด้วยผ้าสีครีมเสียวาระดับสะโพก ตกแต่งด้วยผ้าปัก และปอมปอม ตรงด้านหน้าฝั่งซ้ายมือ ด้านหลังตกแต่งด้วยผ้าปัก และพู่

(3) แบบร่างสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง กลุ่มที่ 3 กระเป๋า

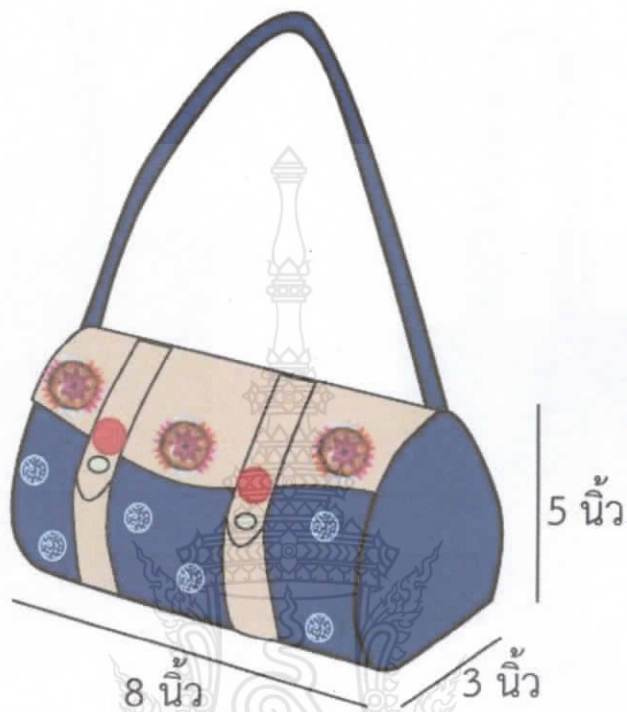
แบบร่างที่ 3.1

ภาพ 3.12 แบบร่างสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง กลุ่มที่ 3 กระเป๋า แบบร่างที่ 3.1

รายละเอียด เป็นกระเป๋าสะพายข้าง สายสะพายมัดโบว์เพื่อปรับความสั้นยาวสาย ขนาดกระเป๋า ปากกระเป๋ากว้าง 12 นิ้ว ก้นกระเป๋ากว้าง 14 นิ้ว ลึก 4 นิ้ว สูง 14 นิ้ว สายยาว 38 นิ้ว ตกแต่งด้วยผ้าปัก พู่ และปอมปอม ด้านหน้ากระเป๋า

แบบร่างที่ 3.2

ภาพ 3.13 แบบร่างสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง กลุ่มที่ 3 กระเป๋า แบบร่างที่ 3.2

รายละเอียด เป็นกระเป๋าสะพายข้างใบเล็ก ใส่มือถือ และใส่เงิน ตกแต่งด้วยผ้าปักและปอมปอม-
ด้านหน้า

แบบร่างที่ 3.3

ภาพ 3.14 แบบร่างสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง กลุ่มที่ 3 กระเป๋า แบบร่างที่ 3.3

รายละเอียด เป็นกระเป๋าสะพายด้านหลัง และสะพายข้าง ขนาดกระเป๋า กว้าง 11 นิ้ว ลึก 3 นิ้ว สูง 14 นิ้ว ตกแต่งด้วยผ้าปักและปอมปอมด้านหน้ากระเป๋า

ตาราง 3.2 ผลการประเมินความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน นักท่องเที่ยว และคนในชุมชน จำนวน 20 ท่านประเมิน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

คะแนน	5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
คะแนน	4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
คะแนน	3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
คะแนน	1	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

N = 25

กลุ่มที่ 1 ชุดเด็ก	\bar{X}	คะแนน	จัดลำดับ
1.1 	4.04	101	3
1.2 	4.36	109	1
1.3 	4.12	103	2

กลุ่มที่ 2 เสื้อคลุมสตรี	\bar{X}	คะแนน	จัดลำดับ
2.1 	4.28	107	1
2.2 	3.80	95	3
2.3 	4.00	100	2

กลุ่มที่ 3 กระเป๋า	\bar{X}	คะแนน	จัดลำดับ
3.1 	4.40	110	1
3.2 	4.04	101	2
3.3 	3.76	95	3

จากแบบประเมินความพึงพอใจต่อแบบร่างต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง พบว่า แบบร่าง กลุ่มที่ 1 เสื้อผ้าเด็กที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ แบบร่างที่ 1.2 ($\bar{X} = 4.36$)

จากแบบประเมินความพึงพอใจต่อแบบร่างต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง พบว่า แบบร่าง กลุ่มที่ 1 เสื้อผ้าเด็กที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ แบบร่างที่ 1.2 ($\bar{X} = 4.36$) กลุ่มที่ 2 เสื้อคลุมสำหรับสตรีที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ แบบร่างที่ 2.1 ($\bar{X} = 4.28$) กลุ่มที่ 3 กระเป๋าที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ แบบร่างที่ 3.1 ($\bar{X} = 4.40$)

ผู้วิจัยกำหนดให้ แบบร่างชุดเด็กที่ 1.2 เป็นต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 1 ชุดเด็ก แบบร่างเสื้อคลุมสตรีที่ 2.1 เป็นต้นแบบของที่ระลึกแบบที่ 2 เสื้อคลุมสตรี แบบร่างกระเป๋าที่ 3.1 เป็นต้นแบบของที่ระลึกแบบที่ 3 กระเป๋า

3.3.3.2 ขั้นตอนการขึ้นต้นแบบสินค้าที่ระลึกจำนวน 3 แบบ

(1) ขั้นตอนการปักผ้า

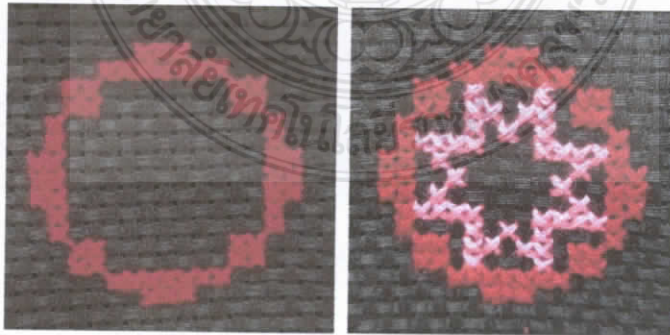
(1.1) วิธีการปักลาย

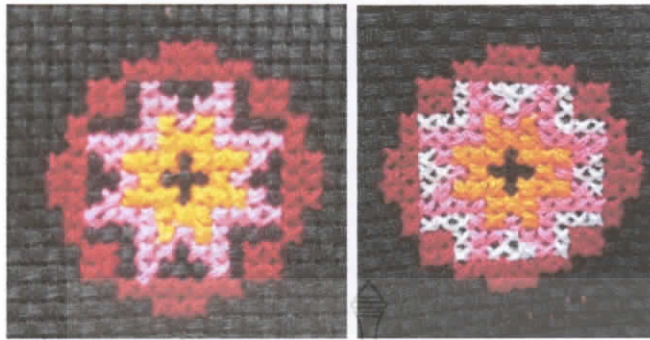
วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ปัก ใช้ผ้าปักครอสติชเป็นผ้ามีตาผ้าเป็นสีเหลี่ยมจตุรัส 11 ช่องต่อนิ้ว เข็มปัก ไหมปัก

ภาพ 3.15 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปักผ้า

ขั้นตอนการปัก เริ่มปักจากด้านนอกก่อน แล้วค่อยๆ เติมด้านในให้เต็ม

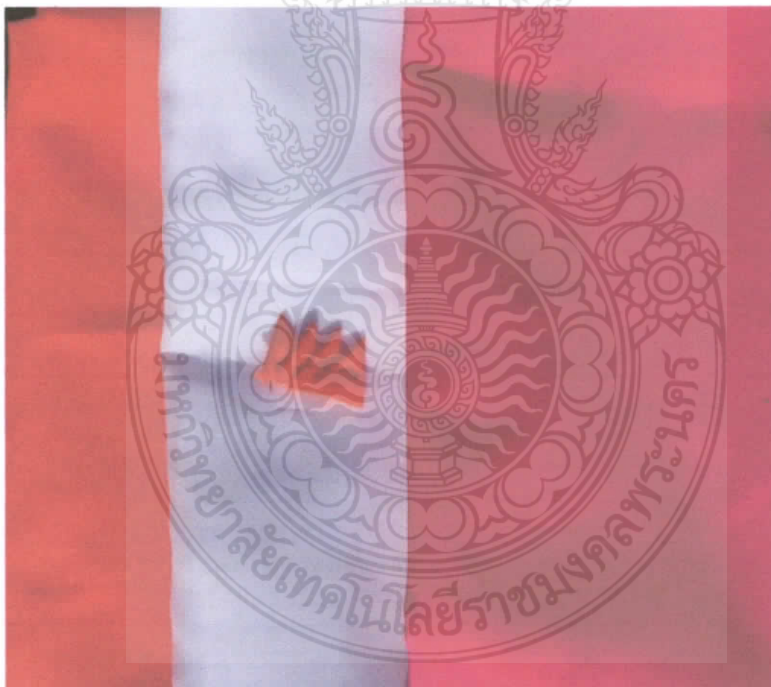

ภาพ 3.16 ขั้นตอนการปัก

(1.2) การแต่งผ้าปักก่อนนำมาตกแต่งบนต้นแบบสินค้าที่ระลึก

- ตัดผ้าชิ้นเล็กๆ พับเป็นสามเหลี่ยม นำสอยติดกับผ้าปักที่ละชิ้น จนครบ 1 รอบ

ภาพ 3.17 ผ้าสำหรับแต่งผ้าปัก

ภาพ 3.18 ผ้าปักที่ตกแต่งเสร็จแล้ว

(2) ขั้นตอนการสร้างแบบตัด

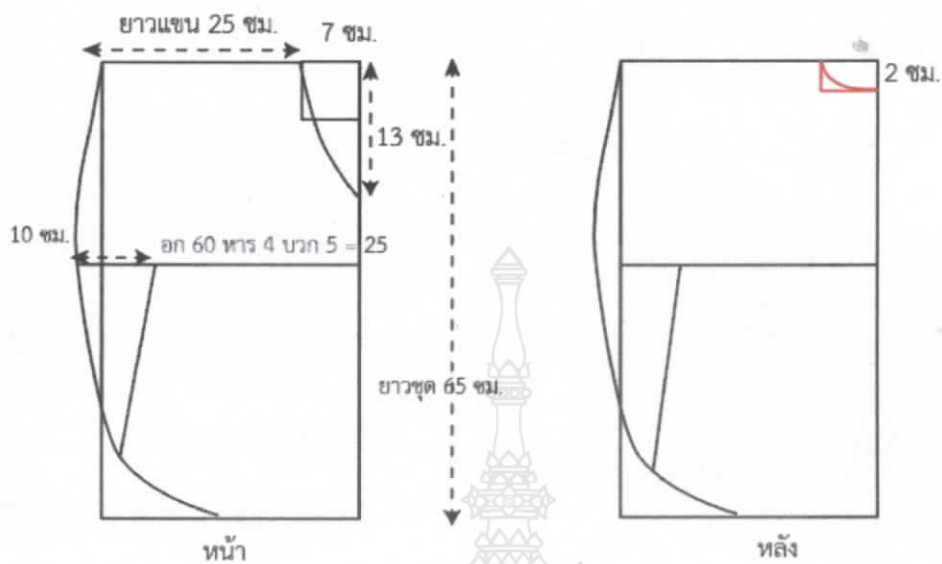
(2.1) วิธีสร้างแบบตัดต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 1 ชุดเด็ก

แผ่นหน้า

- ตีกรอบสี่เหลี่ยม กว้าง = ความยาวแขน + คอ ยาว = ความยาวเสื้อที่ต้องการ
- คอหน้าลึก 13 ซม. กว้าง 7 ซม.
- กำหนดเส้นอก ออก ÷ 4 + 5 (วัดจากกลางหน้า)
- โค้งให้สวยงามดังภาพ

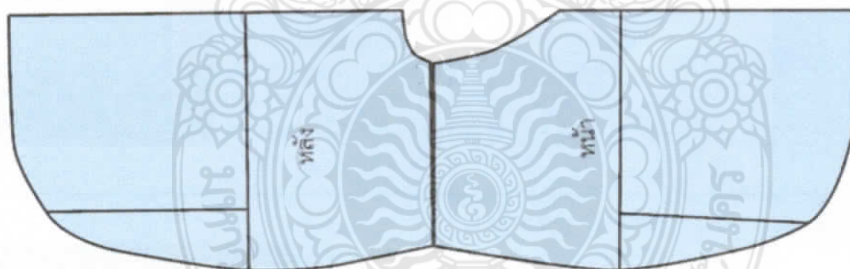
แผ่นหลัง

- ใช้แบบแผ่นหน้ามาปรับคอ คอหลังกว้าง 7 ซม. ลึก 2 ซม.

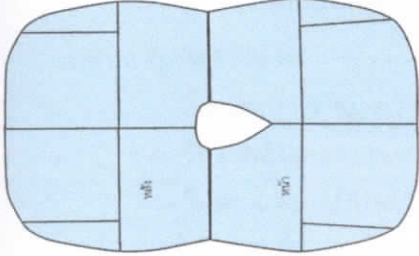

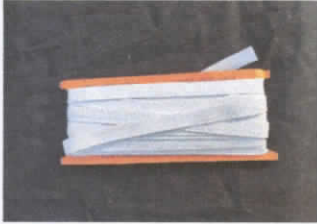
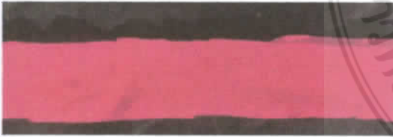

ภาพ 3.19 วิธีสร้างแบบตัดต้นแบบสินค้าที่ระลีกแบบที่ 1 ชุดเด็ก

- นำแบบตัดแผ่นหลังมาต่อไหล่แผ่นหน้า

ภาพ 3.20 แบบตัดต้นแบบสินค้าที่ระลีกแบบที่ 1 ชุดเด็ก

ตาราง 3.2 แบบตัดต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 1 ชุดเด็ก

รูป	ชื่อ	จำนวนชิ้น
	แบบตัดเสื้อ 	1 ชิ้น
	ผ้าปิดทับยางยืดหลัง	1 ชิ้น
	ผ้าสอดเชือกผูกหน้า	2 ชิ้น
	ยางยืด หลัง	1 ชิ้น
	ผ้าก๊วน คอ	1 ชิ้น
	ผ้าก๊วนชายกระโปรง	2 ชิ้น

(2.2) วิธีสร้างแบบตัดต้นแบบสินค้าที่ระลีกแบบที่ 2 เสื้อคลุมสตรี

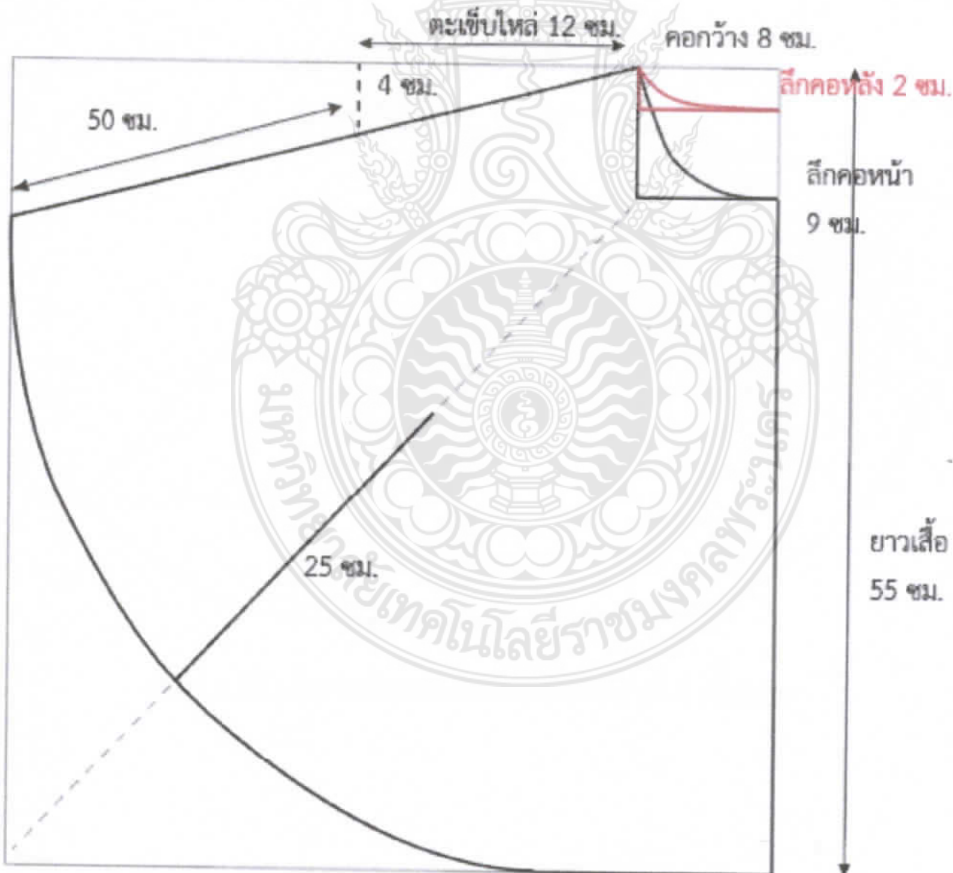
แผ่นหน้า

- สร้างกรอบสี่เหลี่ยม ยาวเท่ากับความยาวเสื้อที่ต้องการ กว้างเท่ากับคอ + ตะเข็บไหล่ + ความยาวแขน

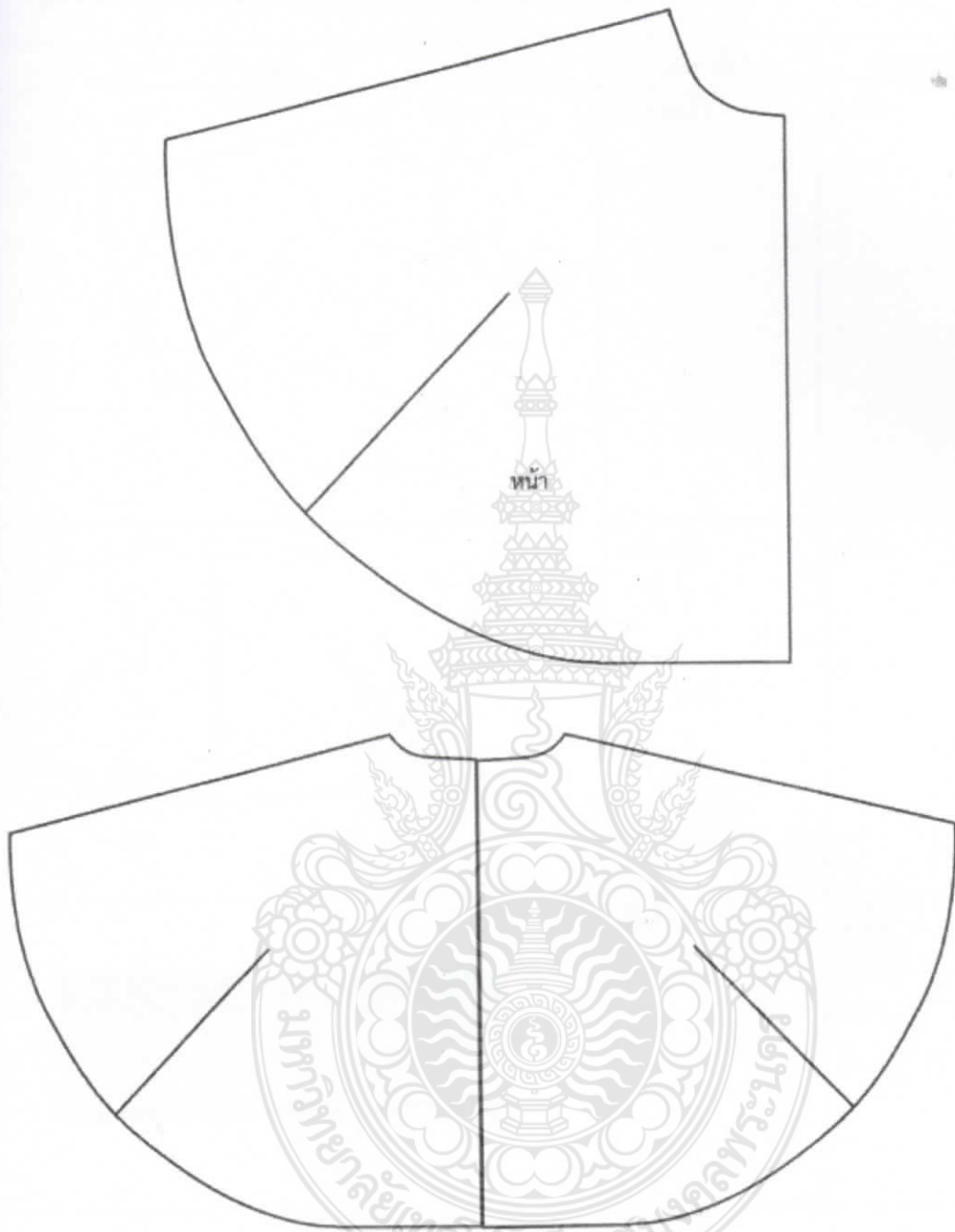
- ลีkcคหน้า 9 ซม กว้างคหน้า 8 ซม.
- วัดจากข้างคอกออกเท่ากับตะเข็บไหล่ 12 ซม.
- วัดลง 4 ซม. เป็นจุดปลายไหล่ จากนั้นลากเส้นเฉียงตามความยาวแขน 50 ซม.
- โค้งชายเสื้อ และโค้งคอให้สวยงาม

แผ่นหลัง

- ใช้แบบตัดแผ่นหน้ามาปรับแค่คอ คอกว้าง 8 ซม. คอหลังลึก 2 ซม.
- โค้งคอหลังให้สวยงาม

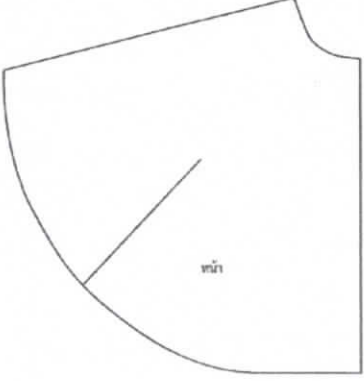
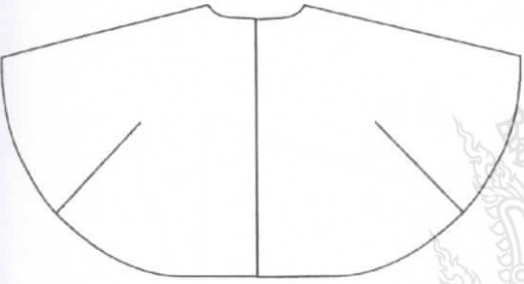

ภาพ 3.21 วิธีการสร้างแบบตัดเสื้อคลุม

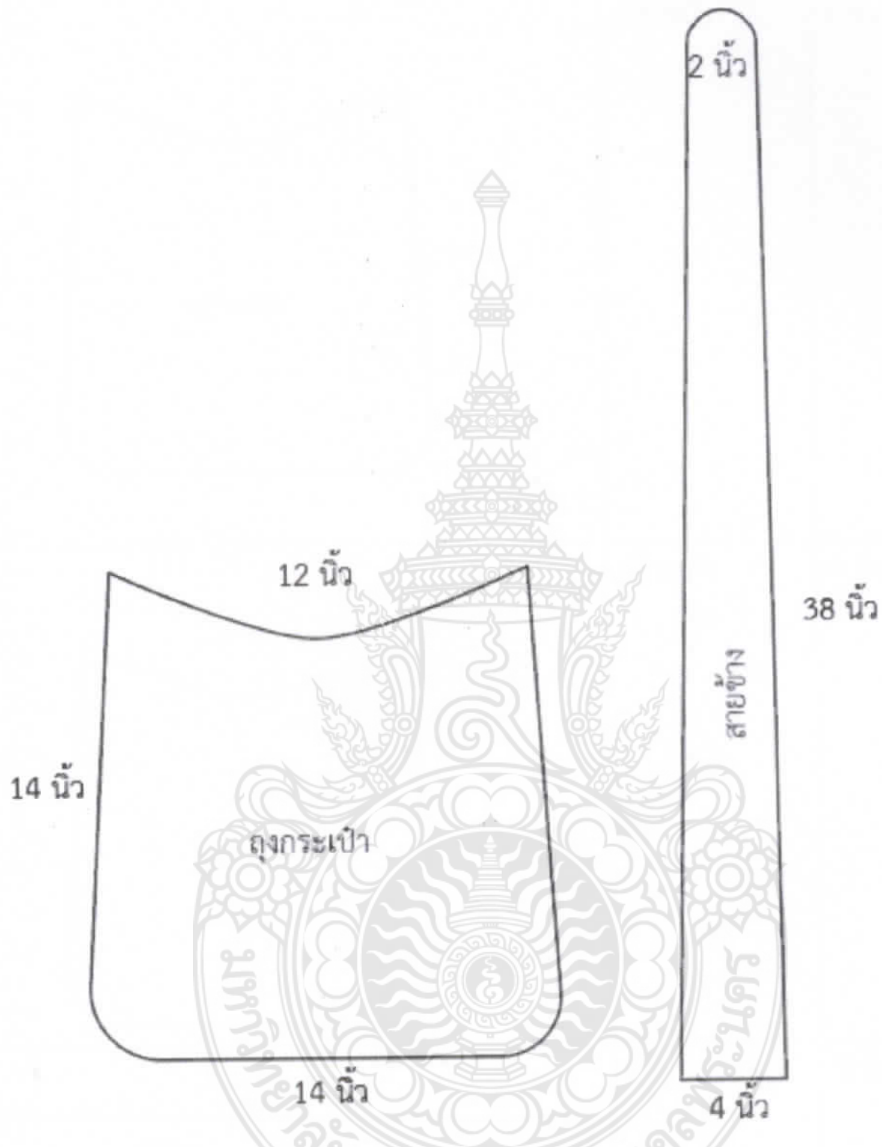
ภาพ 3.22 แบบตัดต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 2 เสื้อคลุม

ตาราง 3.3 แบบตัดต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 2 เสื้อคลุมสตรี

รูป	แบบตัด	จำนวน
	แผ่นหน้า	2 ชิ้น
	แผ่นหลัง	1 ชิ้น
	ผ้ากั้นคอ	1 ชิ้น

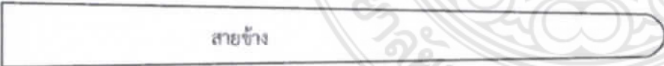
(2.3) วิธีสร้างแบบตัดต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 3 กระเป๋า

ด้านหน้า และด้านหลัง ด้านข้าง (สาย)

ภาพ 3.23 แบบตัดต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 3 กระเป๋า

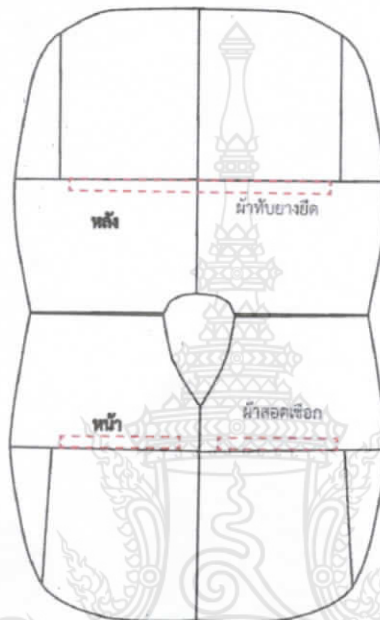
ตาราง 3.4 แบบตัดต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 3 กระจเป่า

รูป	แบบตัด	จำนวน
 <p data-bbox="396 650 496 683">ถุงกระจเป่า</p>	ด้านหน้า	1 ชิ้น
 <p data-bbox="396 1205 496 1238">ถุงกระจเป่า</p>	ด้านหลัง	1 ชิ้น
 <p data-bbox="339 1502 411 1535">สายข้าง</p>	ด้านข้าง/สาย	2 ชิ้น

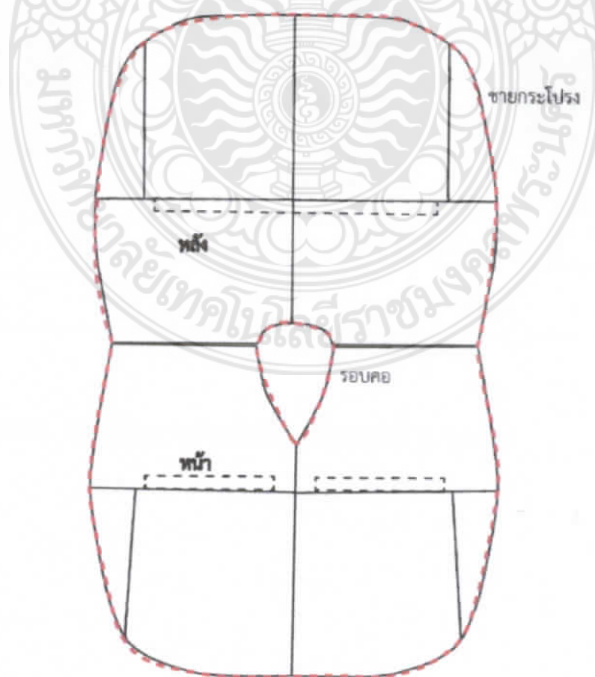
(3) ขั้นตอนการเย็บ

(3.1) ขั้นตอนการเย็บต้นแบบสินค้าที่ระลีกแบบที่ 1 ชุดเด็ก

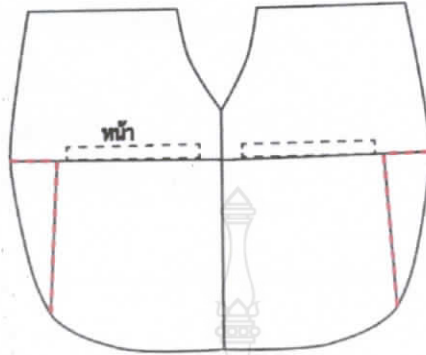
- 1) เย็บผ้าปิดทับยางยืดหลัง ใส่ยางยืด
- 2) เย็บผ้าสอดเชือกผูกหน้า สอดเชือก ดังภาพ

3) กุ๊นรอบคอ กุ๊นรอบชายกระโปรง

- 4) พับตำแหน่งไหล่ เพื่อเย็บแขนเสื้อ
- 5) ตกแต่งด้วยผ้าปัก

ภาพ 3. 24 ต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 1 ชุดเด็ก

(3.2) ขั้นตอนการเย็บต้นแบบสินค้าที่ระลีกแบบที่ 2 เสื้อคลุมสำหรับสตรี

- 1) เย็บต่อตะเข็บไหล่ หน้า หลัง
- 2) พับเย็บสาบหน้า ซ้าย ขวา
- 3) กั้นคอเสื้อ
- 4) ม้วนริมชายเสื้อ
- 5) ตกแต่งด้วยผ้าปัก

ภาพ 3.25 ต้นแบบสินค้าที่ระลีกแบบที่ 2 เสื้อคลุมสตรี

(3.3) ขั้นตอนการเย็บต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 3 กระเป๋า

- 1) เย็บถุงกระเป๋าหน้า ติดกับชิ้นข้าง/สาย
- 2) เย็บถุงกระเป๋าหลัง ติดกับชิ้นข้าง/สาย
- 3) เย็บกลับซั้บใน ปลายสายกระเป๋า

ภาพ 3.26 ต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 3 กระเป๋า

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บแบบสอบถามตามจำนวนที่กำหนดได้แล้ว ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่รวบรวมมาได้ ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลโดยแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก และพิจารณาความสอดคล้องของคำตอบในแบบสอบถามในทุกข้อทุกประเด็น และนำข้อมูลมาประมวลผลโดยวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

3.4.3.1 สถิติพื้นฐานได้แก่

- 1) การหาค่าร้อยละโดยใช้สูตร (บุญชม, 2545)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	p	แทน	ค่าร้อยละ
	f	แทน	ค่าความถี่ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงให้เป็นร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

- 2) การหาค่าเฉลี่ย (
- \bar{X}
-) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม, 2545)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	N	แทน	จำนวนข้อมูล
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

- 3) การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยใช้สูตรดังนี้

(บุญชม, 2545)

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ	S.D	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	\sum	แทน	ผลบวกหรือผลรวม
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนภายในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

3.4.3.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

- 1) การหาความเที่ยงตรง หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรม โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจเนื้อหา โดยใช้สูตร (บุญชม, 2545)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องของข้อความกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2) การหาค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (บุญชม,

2545)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{S_i^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 n แทน จำนวนข้อ
 $\sum s_i^2$ แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 S_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

วิจัยเรื่อง การพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีนิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง อำเภอภักดีนิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อพัฒนานวัตกรรมกระบวนการเพิ่มทักษะแก่ผู้สูงอายุช่วยลดระยะเวลาในการปักผ้า 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง อำเภอภักดีนิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 200 คน นำเสนอผลการวิจัยและแปลความหมายตามลำดับ ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1.1 ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตาราง 4.1 เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	73	36.5
หญิง	127	63.5
รวม	200	100

จากตาราง 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 63.5 รองลงมาคือเพศชาย จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5

ตาราง 4.2 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
15-20 ปี	6	3
21-25 ปี	35	17.5
26-30 ปี	67	33.5
31-40 ปี	49	24.5
41-45 ปี	27	13.5
46-50 ปี	5	2.5
50-55 ปี	6	3
56 ปี ขึ้นไป	5	2.5
รวม	200	100

จากตาราง 4.2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-30 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 รองลงมาคือ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 ผู้ที่มีอายุระหว่าง 21-25 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 ผู้ที่มีอายุระหว่าง 41-45 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5 ผู้ที่มีอายุระหว่าง 15-20 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3 ผู้ที่มีอายุระหว่าง 46-50 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 และผู้ที่มีอายุระหว่าง 50-55 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3 ผู้ที่มีอายุระหว่าง 56 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5

ตาราง 4.3 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	70	35
สมรส	112	56
หย่าร้าง	15	7.5
หม้าย	3	1.5
รวม	200	100

จากตาราง 4.3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพ สมรส จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 56 รองลงมา คือ สถานภาพโสด จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 35 สถานภาพหย่าร้าง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 และ สถานภาพหม้าย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5

ตาราง 4.4 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	51	25.5
ปริญญาตรี	120	60
ปริญญาโทขึ้นไป	29	14.5
รวม	200	100

จากตาราง 4.4 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 120 คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมา คือ มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 และการศึกษาาระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5

ตาราง 4.5 อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เกษตรกร	25	12.5
ค้าขาย	49	24.5
พนักงานทั่วไป	62	31
นักเรียน/นักศึกษา	43	21.5
อื่นๆ (โปรดระบุ)	21	10.5
รวม	200	100

จากตาราง 4.5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ พนักงานทั่วไป จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 31 รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 เป็นนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 ประกอบอาชีพเกษตรกร 25 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 และประกอบอาชีพอื่น ๆ เช่น ข้าราชการ เจ้าของธุรกิจ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 10.5

ตาราง 4.6 รายได้ปัจจุบันต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายได้ปัจจุบันต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	23	11.5
10,001 -15,000 บาท	47	23.5
15,001-20,000 บาท	71	35.5
20,001-25,000 บาท	27	13.5
25,001-30,000 บาท	21	10.5
30,001 บาทขึ้นไป	11	5.5
รวม	200	100

จากตาราง 4.6 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 15,001–20,000 บาท จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 รองลงมา คือ ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 10,001 -15,000 บาท จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001–25,000 บาท จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5 ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5 ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 25,001–30,000 บาท จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 10.5 และผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไป จำนวน 11 คิดเป็นร้อยละ 5.5

ตาราง 4.7 ภูมิสำเนาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ภูมิสำเนา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เชียงใหม่	89	44.5
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	111	55.5
รวม	200	100

จากตาราง 4.7 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีภูมิสำเนาอยู่ต่างจังหวัด จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 55.5 (โดยมีรายละเอียดดังนี้ กรุงเทพฯ 27 คน ระยอง 15 คน ชลบุรี 15 คน นครปฐม 12 คน กระบี่ 8 คน สกลนคร 8 คน ยโสธร 8 คน พิจิตร 6 คน) และรองลงมา คือ มีภูมิสำเนาอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 44.5

4.1.2 ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรซื้อของที่ระลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตาราง 4.8 ท่านรู้จักอำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ จากช่องทางใด

ท่านรู้จักอำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ จากช่องทางใด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สื่อสังคมออนไลน์ (Social Network)	178	89
วิทยุ โทรทัศน์	14	7
แผ่นพับ โฆษณา	8	4
อื่นๆ.....	0	
รวม	200	100

จากตาราง 4.8 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รู้จักอำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ จากช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ (Social Network) จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 89 รองลงมา คือ รู้จักผ่านช่องทาง วิทยุ โทรทัศน์ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 7 และรู้จักผ่านแผ่นพับ โฆษณา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4

ตาราง 4.9 ท่านเคยใช้เคยซื้อสินค้าจากผ้าป่าชาติพันธุ์ม้ง หรือไม

ท่านเคยใช้เคยซื้อสินค้าจากผ้าป่าชาติพันธุ์ม้ง หรือไม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เคยซื้อ (ถ้าท่านเคยซื้อให้ตอบคำถามดังต่อไปนี้)	163	81.5
ซื้อเป็นของฝาก	76	46.6
ซื้อเป็นของที่ระลึก	87	53.4
ไมเคยซื้อ	37	18.5
รวม	200	100

จากตาราง 4.9 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยซื้อเคยใช้สินค้าจากผ้าป่าชาติพันธุ์ม้ง จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 81.5 โดยส่วนใหญ่ซื้อเป็นของที่ระลึก จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 ซื้อเป็นของฝาก จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 46.6 และไม่เคยซื้อเคยใช้สินค้าจากผ้าป่าชาติพันธุ์ม้ง จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5

ตาราง 4.10 ท่านจะแนะนำต่อให้บุคคลอื่นมาเที่ยวอำเภอภักดีพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่

ท่านจะแนะนำต่อให้บุคคลอื่นมาเที่ยวอำเภอภักดีพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แนะนำ	200	100
ไม่แนะนำ		
รวม	200	100

จากตาราง 4.10 พบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวอำเภอภักดีพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่จะแนะนำให้บุคคลอื่นมาเที่ยว จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 4.11 ท่านคิดว่าต้นแบบของที่ระลึกจากผ้าป่าชาติพันธุ์ม้งที่ผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนามีความน่าสนใจหรือไม่

ท่านคิดว่าต้นแบบของที่ระลึกจากผ้าป่าชาติพันธุ์ม้งที่ผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนามีความน่าสนใจหรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีความน่าสนใจ	198	99
ไม่มีความน่าสนใจ	2	1
รวม	200	100

จากตาราง 4.11 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าต้นแบบของที่ระลึกมีความน่าสนใจ จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 99 คิดว่าไม่มีความน่าสนใจ จำนวน 2 คิดเป็นร้อยละ 1

4.1.3 ตอนที่ 3 ความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่

ตาราง 4.12 ความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่ แบบที่ 1 ชุดเด็ก

ต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 1 ชุดเด็ก	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านประโยชน์ใช้สอย			
1. รูปแบบเหมาะสมกับการใช้งาน	4.81	0.48	มากที่สุด
2. เหมาะสมที่จะซื้อเป็นของฝากของที่ระลึก	4.66	0.55	มากที่สุด
รวม	4.73	0.52	มากที่สุด
- ด้านความสวยงาม			
1. มีความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น	4.49	0.58	มาก
2. มีความสวยงามประณีต	4.46	0.50	มาก
3. สีสันทสวยงาม	4.35	0.59	มาก
รวม	4.47	0.54	มาก
- ด้านกรรมวิธีการผลิต			
1. ใช้วัสดุในท้องถิ่น	4.42	0.59	มาก
2. วัสดุมีความแข็งแรงทนทาน	4.48	0.59	มาก
รวม	4.45	0.59	มาก
รวมทุกด้าน	4.52	0.55	มากที่สุด

จากตาราง 4.12 ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่ แบบที่ 1 ชุดเด็ก พบว่า โดยรวมทุกด้านได้รับความพึงพอใจระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$ S.D. = 0.55) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านประโยชน์ใช้สอย ($\bar{X} = 4.73$ S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านประโยชน์ใช้สอย พบว่าทุกข้อได้รับความพึงพอใจระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ รูปแบบเหมาะสมกับการใช้งาน ($\bar{X} = 4.81$ S.D. = 0.48) เหมาะสมที่จะซื้อเป็นของฝากของที่ระลึก ($\bar{X} = 4.66$ S.D. = 0.55) รองลงมา คือ ด้านความสวยงาม ได้รับความพึงพอใจระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$ S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านความสวยงาม พบว่าทุกข้อได้รับความพึงพอใจระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ มีความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.49$ S.D. = 0.58) และมีความสวยงามประณีต ($\bar{X} = 4.46$ S.D. = 0.50) สีสันทสวยงาม ($\bar{X} = 3.35$ S.D. = 0.59) และด้านกรรมวิธีการผลิตได้รับความพึงพอใจระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$ S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านกรรมวิธีการผลิต พบว่าทุก

ข้อได้รับความพึงพอใจระดับมากโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ วัสดุมีความแข็งแรงทนทาน (\bar{X} = 4.48 S.D. = 0.59) ใช้วัสดุในท้องถิ่น (\bar{X} = 4.42 S.D. = 0.59)

ตาราง 4.13 ความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีนิคม จังหวัดเชียงใหม่ แบบที่ 2 เลือกลุ่มสตรี

ต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 2 เลือกลุ่มสตรี	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านประโยชน์ใช้สอย			
1. รูปแบบเหมาะสมกับการใช้งาน	4.57	0.72	มากที่สุด
2. เหมาะสมที่จะซื้อเป็นของฝากของที่ระลึก	4.43	0.82	มาก
รวม	4.50	0.77	มากที่สุด
- ด้านความสวยงาม			
1. มีความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น	4.61	0.59	มากที่สุด
2. มีความสวยงามประณีต	4.40	0.53	มาก
3. สีเส้นสวยงาม	4.15	0.63	มาก
รวม	4.38	0.58	มาก
- ด้านกรรมวิธีการผลิต			
1. ใช้วัสดุในท้องถิ่น	4.52	0.65	มากที่สุด
2. วัสดุมีความแข็งแรงทนทาน	4.50	0.56	มาก
รวม	4.51	0.61	มากที่สุด
รวมทุกด้าน	4.45	0.65	มาก

ตาราง 4.13 ความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีนิคม จังหวัดเชียงใหม่ แบบที่ 2 เลือกลุ่มสตรี พบว่าโดยรวมทุกด้านได้รับความพึงพอใจระดับมาก (\bar{X} = 4.45 S.D. = 0.65) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านกรรมวิธีการผลิต (\bar{X} = 4.51 S.D. = 0.61) พิจารณาเป็นรายข้อด้านกรรมวิธีการผลิตพบว่าข้อที่ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด คือ ใช้วัสดุในท้องถิ่น (\bar{X} = 4.52 S.D. = 0.65) วัสดุมีความแข็งแรงทนทาน ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด (\bar{X} = 4.50 S.D. = 0.56) รองลงมา คือ ด้านประโยชน์ใช้สอย ได้รับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.50 S.D. = 0.77) พิจารณาเป็นรายข้อด้านประโยชน์ใช้สอย พบว่าข้อที่ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด คือ รูปแบบเหมาะสมกับการใช้งาน (\bar{X} = 4.57 S.D. = 0.72) รองลงมา คือ เหมาะสมที่จะซื้อเป็นของฝากของที่ระลึกได้รับความพึงพอใจระดับมาก (\bar{X} = 4.43 S.D. = 0.82) และด้านความสวยงาม ได้รับความพึงพอใจระดับมาก (\bar{X} = 4.38 S.D. = 0.58) พิจารณาเป็นรายข้อด้านความสวยงาม พบว่าข้อที่ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด คือ มีความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น (\bar{X} = 4.61 S.D. = 0.59)

รองลงมา คือ มีความสวยงามประณีต (\bar{X} = 4.40 S.D. = 0.53) และสีสันทสวยงาม (\bar{X} = 4.15 S.D. = 0.63)

ตาราง 4.14 ความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่ แบบที่ 3 กระเป๋า

ต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบที่ 3 กระเป๋า	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านประโยชน์ใช้สอย			
1. รูปแบบเหมาะสมกับการใช้งาน	4.74	0.58	มากที่สุด
2. เหมาะสมที่จะซื้อเป็นของฝากของที่ระลึก	4.67	0.62	มากที่สุด
รวม	4.70	0.60	มากที่สุด
- ด้านความสวยงาม			
1. ความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น	4.71	0.51	มากที่สุด
2. มีความสวยงามประณีต	4.45	0.53	มาก
3. สีสันทสวยงาม	4.29	0.64	มาก
รวม	4.48	0.56	มากที่สุด
- ด้านกรรมวิธีการผลิต			
1. ใช้วัสดุในท้องถิ่น	4.53	0.64	มากที่สุด
2. วัสดุมีความแข็งแรงทนทาน	4.52	0.56	มากที่สุด
รวม	4.52	0.60	มากที่สุด
รวมทุกด้าน	4.56	0.59	มากที่สุด

จากตาราง 4.14 ความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่ แบบที่ 3 กระเป๋า พบว่าโดยรวมทุกด้านได้รับความพึงพอใจระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.56 S.D. = 0.59) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านได้รับความพึงพอใจระดับมากที่สุด โดยเรียงจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านประโยชน์ใช้สอย (\bar{X} = 4.70 S.D. = 0.60) พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อได้รับความพึงพอใจระดับมากที่สุด ได้แก่ รูปแบบเหมาะสมกับการใช้งาน (\bar{X} = 4.74 S.D. = 0.58) เหมาะสมที่จะซื้อเป็นของฝากของที่ระลึก (\bar{X} = 4.67 S.D. = 0.62) ด้านกรรมวิธีการผลิต (\bar{X} = 4.52 S.D. = 0.60) พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อได้รับความพึงพอใจระดับมากที่สุด ได้แก่ วัสดุมีความแข็งแรงทนทาน (\bar{X} = 4.52 S.D. = 0.56) ใช้วัสดุในท้องถิ่น (\bar{X} = 4.53 S.D. = 0.64) และด้านความสวยงาม (\bar{X} = 4.48 S.D. = 0.56) พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อได้รับความพึงพอใจระดับมากที่สุด คือ ความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น (\bar{X} = 4. S.D. = 0.51) รองลงมา คือ มีความสวยงามประณีตได้รับความพึง

พอใจระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$ S.D. = 0.53) สีสันสวยงาม ได้รับความพึงพอใจระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$ S.D. = 0.64)

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ	คน
ควรใช้ผ้าสีอื่นที่มีความสดใสมาตัดชุดเด็ก	
ควรทำของที่ระลึกชิ้นเล็ก ๆ ในราคาย่อมเยา	
ควรมีความหลากหลายของสินค้า	

4.2 การอภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องการออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักขณวิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1) เพื่อพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง อำเภอภักขณวิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่

แบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อแบบร่างสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และชาวเขาเผ่าม้งที่มีภูมิลำเนาอยู่อำเภอภักขณวิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวอำเภอภักขณวิวัฒนา รวมกลุ่มตัวอย่างรวม 25 คน โดยมีต้นแบบสินค้าที่ระลึก 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ชุดเด็ก แบบร่างที่ได้รับความพึงพอใจสูงสุด คือ แบบที่ 2 ($\bar{X} = 4.36$ ได้ 109 คะแนน) เป็นชุดกระโปรงยาวระดับเข่า คอวี แขนยาวระดับข้อศอก ด้านหน้ามีเชือกผูกเอว ด้านหลังใส่ยางยืดเอว แบบตัดชุดมีลักษณะเป็นทรงกลมเย็บด้านข้างเป็นแขนเสื้อ กั้นชายเสื้อ และรอบคอ ตกแต่งด้วยผ้าปัก ปอมปอม แบบกระจายด้านหน้า และตกแต่งด้วยผ้าปักตรงปลายแขนห้อยพู่ กลุ่มที่ 2 เสื้อคลุมสตรี แบบร่างที่ได้รับความพึงพอใจสูงสุด คือ แบบร่างเสื้อคลุมสตรีแบบที่ 1 ($\bar{X} = 4.28$ ได้ 107 คะแนน) เป็นเสื้อคลุมทรงบานใช้แบบตัดเป็นผ้าชิ้นเดียว คอกกลม แขนบาน ผ่าหน้า เสื้อยาวระดับสะโพกกลาง ตกแต่งด้วยผ้าปัก และปอมปอมปลายแขน ไหล่ตกแต่งด้วยผ้าปักและพู่ กลุ่มที่ 3 กระเป๋า แบบร่างที่ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด คือ แบบร่างที่ 1 ($\bar{X} = 4.40$ ได้ 110 คะแนน) เป็นกระเป๋าสะพายข้าง สายสะพายมัดโบว์เพื่อปรับความสั้นยาวสาย ขนาดกระเป๋า กว้าง 12 นิ้ว ลึก 4 นิ้ว สูง 14 นิ้ว สายยาว 30 นิ้ว ตกแต่งด้วยผ้าปัก พู่ และปอมปอม ด้านหน้ากระเป๋า

2) เพื่อพัฒนานวัตกรรมกระบวนการเพิ่มทักษะแก่ผู้สูงอายุช่วยลดระยะเวลาในการปักผ้า

ผลการวิจัยพบว่า นวัตกรรมที่สามารถใช้ช่วยผู้สูงอายุได้ คือ นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) คือ การลดขั้นตอนในการปัก ใช้ลายปักที่ไม่ซับซ้อน คือ ลายดวงดาว และ ออกแบบต้นแบบสินค้าที่ระลึก ที่มีแบบตัดที่ง่ายต่อการเย็บ เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถทำได้อย่างง่าย

3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง อำเภอ กัลยาณิวัฒนาจังหวัด เชียงใหม่

ผลการวิจัย พบว่า พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 26-30 ปี มีสถานภาพ สมรส ระดับการศึกษาปริญญาตรี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานทั่วไป มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 15,001-20,000 บาท ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด และรู้จักอำเภอ กัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ จากช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ (Social Network) ส่วนใหญ่เคยซื้อเคยใช้สินค้าจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวอำเภอ กัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่จะแนะนำให้บุคคลอื่นมาเที่ยวต่อ

ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอ กัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านความสวยงาม ด้านกรรมวิธีการผลิต ต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้งทั้ง 3 แบบ โดยรวมได้รับความพึงพอใจระดับมาก และมากที่สุด อาจเป็นเพราะต้นแบบสินค้าที่ระลึกทั้ง 3 แบบ ถูกพัฒนามาจากผ้าปักของเดิมที่มีสีสันสวยงาม มีความเป็นอัตลักษณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิชา ศรพรหม และคณะ (2559) เรื่องการศึกษาและออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ พบว่าด้านอัตลักษณ์ของผ้าปักกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ที่สามารถแสดงถึงอัตลักษณ์ของผ้าปักกลุ่มชาติพันธุ์ม้งได้แก่ เนื้อผ้าใยถัก การเขียนเทียน และลายปัก โดยที่กลุ่มชาติพันธุ์ม้งได้ทอใช้กันเองในชุมชนและได้ถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลังต่อไป และผู้วิจัยเลือกใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น และมีกรรมวิธีการผลิตที่ไม่ซับซ้อนเหมาะกับทักษะของผู้สูงอายุ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิดา ดงแสนสุข และชูศักดิ์ เครือสุวรรณ (2560) เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้านจากเศษวัสดุไม้เพื่อสร้างรายได้ให้กลุ่มผู้สูงอายุ จังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบผลิตภัณฑ์ภาพประดับผนังกำแพง ได้รับความนิยมนมากที่สุด และผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินผลว่ามีความเหมาะสมกับการใช้งาน มีสีสันที่สวยงาม มีความประณีตเรียบร้อย วัตถุประสงค์ได้ในท้องถิ่น ขั้นตอนในการผลิตไม่ซับซ้อนและมีความเหมาะสมกับทักษะผู้สูงอายุ

ต้นแบบสินค้าที่ระลึกที่ได้รับความพึงพอใจระดับมากที่สุด คือ แบบที่ 3 กระเป๋า ($\bar{X} = 4.56$ S.D. = 0.59) ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านได้รับความพึงพอใจระดับมากที่สุด โดยด้านที่ได้รับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านประโยชน์ใช้สอย ($\bar{X} = 4.70$ S.D. 0.60) ได้แก่ รูปแบบเหมาะสมกับการใช้งาน เหมาะสมที่จะซื้อเป็นของขวัญของฝากของที่ระลึก รองลงมา คือ ด้านกรรมวิธีการผลิต ($\bar{X} = 4.56$ S.D. 0.60) ได้แก่ ความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น มีความสวยงาม ประณีต สีสันสวยงาม และด้านความสวยงาม ($\bar{X} = 4.48$ S.D. 0.56) ได้แก่ ใช้วัสดุในท้องถิ่น วัสดุมีความแข็งแรงทนทาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จง บุญประชา (2553) เรื่องแนวทางการออกแบบ

และพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทของที่ระลึก พบว่าจุดแข็งของผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทของที่ระลึก คือ มีรูปแบบสินค้าที่สวยงาม ยังสอดคล้องกับ วิบูลย์ ลี้สุวรรณ.(2541) (1) หน้าที่ใช้สอย (Function) หน้าที่ใช้สอยถือเป็นหลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สำคัญที่สุดเป็นอันดับแรกที่ต้องคำนึงผลิตภัณฑ์ทุกชนิด ต้องมีหน้าที่ใช้สอยถูกต้องตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และสะดวกสบาย (2) การเลือกใช้วัสดุ (Materials) ลักษณะงานออกแบบที่ดี ควรมีการ1) เลือกวัสดุให้เหมาะสมกับหน้าที่ใช้สอย (3) ความงาม (Esthetics) มักเกิดขึ้นจากลักษณะโดยรวมของรูปทรงตลอดจนการตกแต่งหน้าตาของงานออกแบบเป็นสิ่งที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าด้านประโยชน์ใช้สอยลักษณะความงามของงานออกแบบ ควรพิจารณาตามประเภทของงานออกแบบ นั้น ๆ

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

วิจัยเรื่อง การพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักขนิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง อำเภอภักขนิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อพัฒนานวัตกรรมกระบวนการเพิ่มทักษะแก่ผู้สูงอายุช่วยลดระยะเวลาในการปักผ้า 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง อำเภอภักขนิวัฒนาจังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการเก็บข้อมูล ได้ผลสรุปและข้อเสนอแนะได้ดังนี้

5.1 สรุปผล

จากการศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักขนิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามความพึงพอใจ และต้นแบบสินค้าที่ระลึก 3 แบบ สรุปผลตามวัตถุประสงค์

1) เพื่อพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง อำเภอภักขนิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาได้ต้นแบบสินค้าที่ระลึกแบบ 3 แบบ ได้แก่ แบบที่ 1 ชุดกระโปรงเด็ก แบบที่ 2 เสื้อคลุมสตรี แบบที่ 3 กระเป๋า

2) เพื่อพัฒนานวัตกรรมกระบวนการเพิ่มทักษะแก่ผู้สูงอายุช่วยลดระยะเวลาในการปักผ้า จากการศึกษาวิจัย ใช้นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) ในการออกแบบต้นแบบสินค้าที่ระลึก

3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง อำเภอภักขนิวัฒนาจังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาความพึงพอใจต่อการพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักขนิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผลดังนี้

(1) ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 127 คน มีอายุระหว่าง 26-30 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพ สมรส จำนวน 112 คน ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 120 คิดประกอบอาชีพ พนักงานทั่วไป จำนวน 62 คน มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 15,001-20,000 บาท จำนวน 71 คน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด จำนวน 111 คน

(2) ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ของที่ระลึก

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยซื้อเคยใช้สินค้าจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง จำนวน 163 คน นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวอำเภอภักขนิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่จะแนะนำให้

บุคคลอื่นมาเที่ยว จำนวน 200 คน ผู้ตอบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าต้นแบบของที่ระลึกมีความน่าสนใจ จำนวน 198 คน

(3) ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่

จากความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่ ต่อด้านแบบสินค้าที่ระลึกทั้ง 3 แบบ ได้รับความพึงพอใจระดับมาก โดยแบบที่ได้รับความพึงพอใจมากที่สุดคือ แบบที่ 3 กระเป๋า ($\bar{X} = 4.56$ S.D. = 0.59) รองลงมา คือ แบบที่ 1 ชุดเด็ก ($\bar{X} = 4.52$ S.D. = 0.55) และ แบบที่ 2 เสื้อคลุมสตรี

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

- 5.2.1.1 ควรมีรูปแบบของที่ระลึกที่มีความหลากหลาย
- 5.2.1.2 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ศึกษาความพึงพอใจแต่เฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทยเท่านั้น ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติด้วย
- 5.2.1.3 ควรศึกษาความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง ด้วย
- 5.2.1.4 ควรศึกษา และลองใช้ผ้าปักที่เป็นทรงอื่นบ้าง เช่น ทรงสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม เป็นต้น

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 5.2.2.1 ควรมีการส่งเสริมด้านการตลาดด้วย
- 5.2.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเทคนิคการผลิตเครื่องแต่งกายของชาติพันธุ์ม้ง ในทุกส่วน
- 5.2.2.3 ควรศึกษาทักษะฝีมือของผู้สูงอายุเพศชายด้วยเพื่อหาแนวทางพัฒนาอาชีพที่เหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

กรมกิจการผู้สูงอายุ. 2564. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :

<http://www.dop.go.th/th/laws/1/33/816>, 28 มิถุนายน 2564.

กรมสุขภาพจิต. 2564. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <https://www.dmh.go.th>,
30 มิถุนายน 2564.

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. 2561. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :

<https://www.eef.or.th/communities/beginning-32/>, 28 มิถุนายน 2564.

กิดานันท์ มลิทอง. 2540. เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรุงเทพมหานคร

กัญญา พงศ์จันทร์เสถียร. 2565. **สินค้าที่ระลึก**. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :

<http://www.sriayudhya.ac.th/databackup/elearning/tourismthai/lesson3/page18>.
20 มีนาคม 2565.

จง บุญประชา. 2553. “แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทของที่ระลึก”.

รายงานวิจัย. (สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม). คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม.
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ชูศักดิ์ เวชแพทย. 2531. **สรีรวิทยาการออกกำลังกาย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาวิทยาลัยมหิดล.
กรุงเทพฯ.

บั้งอร ธรรมศิริ. 2549. ครอบคลุมกับการดูแลผู้สูงอายุ. วารสารการเวก ฉบับนิตยสารวันเจ้าฟ้า
วิชาการ. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

บรรลุ ศิริพานิช. 2542. **ผู้สูงอายุไทย : ผู้สูงอายุเป็นทรัพยากรของสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. หมอ
ชาวบ้าน, กรุงเทพฯ

พาสนา ตันทลักษ์ณ. 2526. **หลักการออกแบบ**. พิทักษ์อักษร, กรุงเทพฯ.

พรพจน์ หมื่นหาญ และฐปณีย์ ศรีแก้ว. 2561. การออกแบบของที่ระลึกสำหรับศูนย์ศึกษาการพัฒนา
อ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี. งานวิจัย. คณะอักษรศาสตร์
และประยุกต์ศิลป์. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ดารณี พลอยจั่น. 2559. “ทุนทางวัฒนธรรมของชาวเขาเผ่าม้งกับกลยุทธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง
สร้างสรรค์” วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม. 4,1 (มกราคม) : 6-17

ดวงพร กิจอาทร, ศิริสรณ์เจริญ กมลลิมสกุล และ ทวี วัชรเกียรติศักดิ์. 2560. “การพัฒนากลุ่ม
อาชีพ ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา.”
วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ. 6,2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) : 74-85

- มนันญา ภูแก้ว. 2564. **พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2564**. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <https://www.parliament.go.th>, 10 มิถุนายน 2564.
- มูลนิธิพัฒนางานผู้สูงอายุ**. 2564. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <http://fopdev.or.th>, 30 มิถุนายน 2564.
- รุ่งนภา ศรีวิชัยรัตน์. 2558. **คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ กรณีศึกษา เขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. (สาขาวิชาการเมืองการปกครอง). คณะรัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยพายัพ.
- ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก. 2543. **รายงานการติดตามการสำรวจข้อมูลผู้ด้อยโอกาสในเขตภาคตะวันออก (เด็กด้อยโอกาส คนพิการ ผู้สูงอายุ สตรีกลุ่มเสี่ยง)** ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก. ระยอง.
- สนธยา พลศรี. 2547. **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**. พิมพ์ครั้งที่ 5. โอเดียนสโตร์, กรุงเทพฯ.
- สุจิตา ดงแสนสุข และชูศักดิ์ เครือสุวรรณ. 2560. **การออกแบบผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้านจากเศษวัสดุไม้เพื่อสร้างรายได้ให้กลุ่มผู้สูงอายุ จังหวัดสุโขทัย**. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <http://repository.rmutr.ac.th/handle>. 1 มิถุนายน 2564.
- สุธิษา ศรพรหม, อุดมศักดิ์ สาริบุตร และ พิชัย สดภิบาล. 2559. “การศึกษาและออกแบบผลิตภัณฑ์ จากผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์.” **วารสารวิชาการ ศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**. 7,2 (กรกฎาคม ธันวาคม) : 111-123.
- สุทธิพงศ์ บุญผดุง. 2554. **การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในท้องถิ่นโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ระยะที่ 1**. รายงานวิจัย. คณะครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอกัลยาณิวัฒนา**. 2564 [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <https://district.cdd.go.th/galya/about>, 28 มิถุนายน 2564.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอกัลยาณิวัฒนา**. 2564 [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <https://district.cdd.go.th/galya/about>, 28 มิถุนายน 2564.
- สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2565. **ศูนย์สนเทศภาคเหนือ**. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <http://library.cmu.ac.th/ntic>. 1 มิถุนายน 2565.
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ**. 2549. **สุดยอดนวัตกรรมไทย**. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, กรุงเทพฯ.
- ประสิทธิ์ ลีปรีชา. 2554 **กลุ่มชาติพันธุ์ม้งในบริบทของรัฐชาติสมัยใหม่ในม้งลาวในประเทศไทย**. หจก อรุณการพิมพ์, กรุงเทพฯ.
- ประเสริฐ ศีลรัตน์. 2531. **ของที่ระลึก**. โอเดียนสโตร์, กรุงเทพฯ.
- อบต แม่แดด**. 2561. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <http://maedad.go.th/index.php>, 28 มิถุนายน 2564.
- มานิช กงกะนันท์. 2538. **ศิลปะการออกแบบ**. บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, กรุงเทพฯ.

- ราชบัณฑิตสถาน. 2556. **พจนานุกรมราชบัณฑิตสถาน พ.ศ.2554** (พิมพ์ครั้งที่ 2). นามมีบุ๊ค, กรุงเทพฯ.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. 2539. **การออกแบบ**. โอเดียนสโตร์, กรุงเทพฯ.
- วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. 2540. **ชุดมรดกศิลปหัตถกรรมไทยเครื่องจักสานไทย**. องค์การค้าคุรุสภา กรุงเทพฯ โอ.เอส.พรีนติ้งส์, กรุงเทพฯ.
- อรุณวรรณ ตั้งจันทร์ และ นิรัช สุดสังข์. 2554. “การออกแบบผลิตภัณฑ์ของฝากของที่ระลึกจากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้งตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์” **วารสารวิชาการ ศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**. 1,2 (ตุลาคม 2553 - มีนาคม 2554) : 91-102.
- อรณี บุญมีนิมิต. 2540. **พฤติกรรมการณ์ซื้อสินค้าที่ระลึกของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. (บริหารธุรกิจและการตลาดการเกษตร). บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- อัจฉรา จันทร์ฉาย. 2553. “นวัตกรรม: ความหมาย ประเภท และความสำคัญต่อการเป็นผู้ประกอบการ,” **วารสารบริหารธุรกิจ**. 2553. 33 (ตุลาคม-ธันวาคม) : 57-58.
- อารี สุทธิพันธุ์. 2527. **การออกแบบ**. ไทยวัฒนาพานิช, กรุงเทพฯ.
- Cochran, W.G. 1977. **Sampling Techniques**. 3d ed. New York : John Wiley and Sons Inc. อางใน ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี**.
- Kenneth, K. 2012 . **The PDMA Handbook of New Product Development**. 3rd ed. Wiley, New jersey.

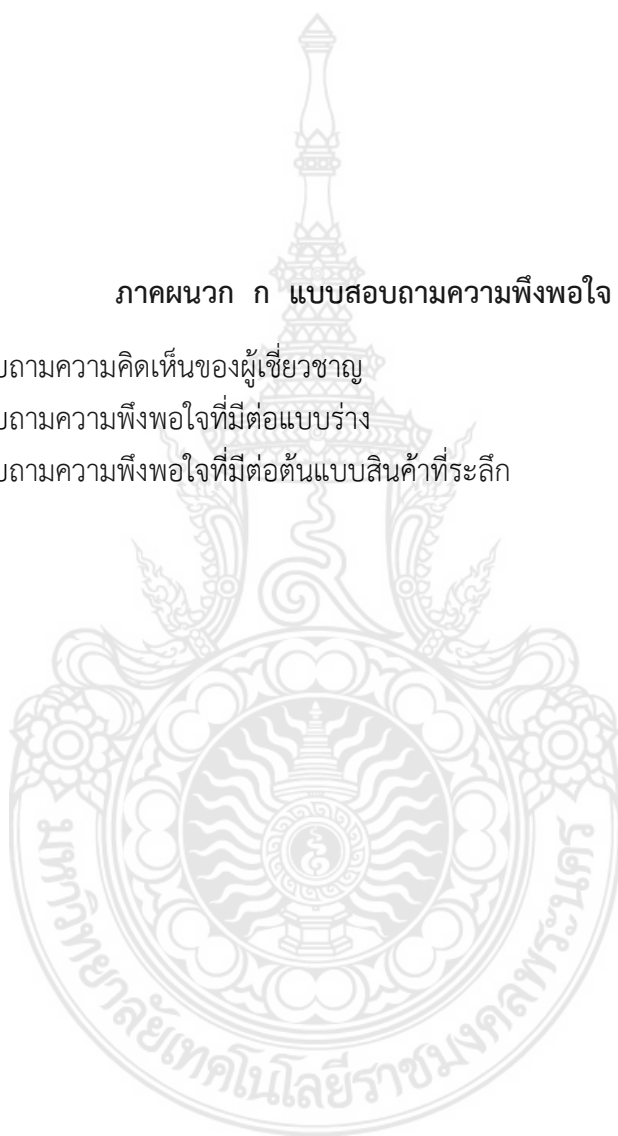
ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบสอบถามความพึงพอใจ

ภาคผนวก ข ภาพกิจกรรม

ภาคผนวก ก แบบสอบถามความพึงพอใจ

1. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
2. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อแบบร่าง
3. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อต้นแบบสินค้าที่ระลึก

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
เรื่อง การออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ผู้สูงอายุ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่

.....

คำอธิบาย

วิจัยเรื่อง การออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อพัฒนานวัตกรรมกระบวนการเพิ่มทักษะแก่ผู้สูงอายุช่วยลดระยะเวลาในการปักผ้า
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง อำเภอภักดีชุมพล จังหวัด เชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม ในครั้งนี้เป็นอย่างดี

นางสาวเสาวนีย์ รัฐนิธิคุณานนท์
อาจารย์ประจำสาขาเทคโนโลยีเสื้อผ้า
คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คำชี้แจง

ท่านคิดว่าผ้าปักชาติพันธุ์ม้งเหมาะที่จะนำมาทำของที่ระลึกในกลุ่มใดมากที่สุด ให้ท่านเลือก 3 กลุ่ม พร้อมให้เหตุผลประกอบ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ท่านเลือก

กลุ่มที่	กลุ่มที่ท่านเลือก	เหตุผล
1. กระเป๋า		
2. รองเท้า		
3. เสื้อผ้าสตรี		
4. เสื้อผ้าบุรุษ		
5. เสื้อผ้าเด็ก		

แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อแบบร่าง
เรื่อง การออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ผู้สูงอายุ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่

.....

คำอธิบาย

วิจัยเรื่อง การออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อพัฒนานวัตกรรมกระบวนการเพิ่มทักษะแก่ผู้สูงอายุช่วยลดระยะเวลาในการปักผ้า
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง อำเภอภักดีชุมพล จังหวัด เชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อแบบร่าง การออกแบบ และพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่

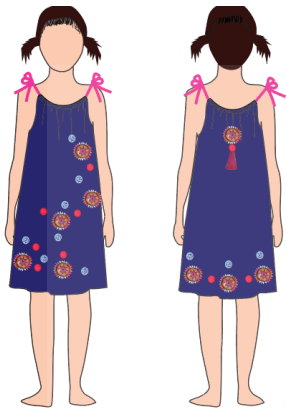

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม ในครั้งนี้เป็นอย่างดี

นางสาวเสาวนีย์ รัฐนิธิคุณานนท์
 อาจารย์ประจำสาขาเทคโนโลยีเสื้อผ้า
 คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ขอให้ท่านให้คะแนนตามความพึงพอใจของท่าน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

คะแนน	5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
คะแนน	4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
คะแนน	3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
คะแนน	1	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

กลุ่มที่	รูปภาพ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	1.1 					
	1.2 					
	1.3 					

กลุ่มที่	รูปภาพ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
2	2.1 					
	2.2 					
	2.3 					

กลุ่มที่	รูปภาพ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
3	3.1					
	3.2					
	3.3					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

แบบสอบถามความพึงพอใจ

เรื่อง การออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่

คำอธิบาย

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยเรื่อง การออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อพัฒนานวัตกรรมกระบวนการเพิ่มทักษะแก่ผู้สูงอายุช่วยลดระยะเวลาในการปักผ้า
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสอบถามความพึงพอใจการออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งคำถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อของที่ระลึก

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามฉบับนี้ทุกข้อ และตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามของท่าน ผู้วิจัยจะนำข้อมูลไปใช้ในเชิงวิชาการเท่านั้น และขอขอบพระคุณท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการศึกษา ในครั้งนี้เป็นอย่างดี

นางสาวเสาวนีย์ รัฐนิธิคุณานนท์

อาจารย์ประจำสาขาเทคโนโลยีเสื้อผ้า

คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และ
กรณารอรายละเอียดลงในช่องว่างที่กำหนดตามตัวเลือกข้อนั้น ๆ

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

15-20 ปี

21-25 ปี

26-30 ปี

31-40 ปี

41-45 ปี

46-50 ปี

50-55 ปี

56 ปี ขึ้นไป

3. สถานภาพ

โสด

สมรส

หย่าร้าง

หม้าย

4. ระดับการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

5. อาชีพ

เกษตรกร

พนักงานทั่วไป

ค้าขาย

นักเรียน / นักศึกษา

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. รายได้ปัจจุบันต่อเดือน

ต่ำกว่า 10,000 บาท

10,001 -15,000 บาท

15,001-20,000 บาท

20,001-25,000 บาท

25,001-30,000 บาท

30,001บาทขึ้นไป

7. ภูมิลำเนาของท่าน

เชียงใหม่

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อของที่ระลึก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และ
กรณการกรายละเอียดลงในช่องว่างที่กำหนดตามตัวเลือกข้อนั้น ๆ

1. ท่านรู้จักอำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ จากช่องทางใด

- สื่อสังคมออนไลน์ (Social Network)
- วิทยุ โทรทัศน์
- แผ่นพับ โฆษณา
- อื่นๆ.....

2. ท่านเคยใช้เคยซื้อสินค้าจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง หรือไม่

- เคยซื้อ (ถ้าท่านเคยซื้อให้ตอบคำถามดังต่อไปนี้)
 - ซื้อเป็นของฝาก
 - ซื้อเป็นของที่ระลึก
- ไม่เคยซื้อ

3. ท่านจะแนะนำต่อบุคคลอื่นมาเที่ยวอำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่

- แนะนำ
- ไม่แนะนำ

4. ท่านคิดว่าต้นแบบของที่ระลึกจากผ้าปักชาติพันธุ์ม้งที่ผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนา มีความ
น่าสนใจหรือไม่

- มีความน่าสนใจ
- ไม่มีความน่าสนใจ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกจากผ้าปัก
ชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอถ้ำกลาหมิงพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

โดยคำถามแต่ละข้อจะกำหนดระดับเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับคะแนน 5	=	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับคะแนน 4	=	มีความพึงพอใจมาก
ระดับคะแนน 3	=	มีความพึงพอใจปานกลาง
ระดับคะแนน 2	=	มีความพึงพอใจน้อย
ระดับคะแนน 1	=	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

รูปแบบที่	หัวข้อการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		1	2	3	4	5
 <p style="text-align: center;">ข้าง</p>	- ด้านประโยชน์ใช้สอย					
	รูปแบบเหมาะสมกับการใช้งาน					
	เหมาะสมที่จะซื้อเป็นของฝากของที่ระลึก					
	รวม					
	- ด้านความสวยงาม					
	มีความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น					
	มีความสวยงามประณีต					
	สีสันสวยงาม					
	รวม					
	- ด้านกรรมวิธีการผลิต					
	ใช้วัสดุในท้องถิ่น					
	วัสดุมีความแข็งแรงทนทาน					
	รวม					
	รวมทุกด้าน					

รูปแบบที่	หัวข้อการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		1	2	3	4	5
<p style="text-align: center;">2</p> 	- ด้านประโยชน์ใช้สอย					
	รูปแบบเหมาะสมกับการใช้งาน					
	เหมาะสมที่จะซื้อเป็นของฝากของที่ระลึก					
	รวม					
	- ด้านความสวยงาม					
	มีความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น					
	มีความสวยงามประณีต					
	สีสันสวยงาม					
	รวม					
	- ด้านกรรมวิธีการผลิต					
	ใช้วัสดุในท้องถิ่น					
	วัสดุมีความแข็งแรงทนทาน					
	รวม					
	รวมทุกด้าน					
รูปแบบที่	หัวข้อการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		1	2	3	4	5
<p style="text-align: center;">3</p>	- ด้านประโยชน์ใช้สอย					
	รูปแบบเหมาะสมกับการใช้งาน					
	เหมาะสมที่จะซื้อเป็นของฝากของที่ระลึก					
	รวม					
	- ด้านความสวยงาม					
	มีความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น					
	มีความสวยงามประณีต					
	สีสันสวยงาม					
	รวม					
	- ด้านกรรมวิธีการผลิต					
	ใช้วัสดุในท้องถิ่น					
	วัสดุมีความแข็งแรงทนทาน					
	รวม					
	รวมทุกด้าน					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ภาคผนวก ข ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูล

ประวัติคณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย

- ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นาย นางสาว นาง ยศ : นางสาวเสาวนีย์ รัชนีธิดานุพันธ์
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr., Miss, Mrs., Rank : Miss Saowanee Ratnidhikunanon
- เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน : 1-5003-000xx-xxx
- ตำแหน่งปัจจุบัน
 - ตำแหน่งบริหาร : -
 - ตำแหน่งทางวิชาการ : อาจารย์สาขาวิชาเทคโนโลยีเสื้อผ้า
- หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์มือถือ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)
 - หน่วยงาน : คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น
 - สถานที่ติดต่อได้สะดวก : 517 ถนนนครสวรรค์ แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
 - หมายเลขโทรศัพท์มือถือ : 080-680-0516
 - E-mail : saowanee.t @rmutp.ac.th

5. ประวัติการศึกษา

ระดับการศึกษา	คุณวุฒิ	ปีที่จบการศึกษา
ปริญญาโท	ศศ.ม. ออกแบบแฟชั่นและเครื่องแต่งกาย	2555
ปริญญาตรี	ทล.บ. เทคโนโลยีเสื้อผ้า	2557

6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ

-

7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย

7.1 ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย : ชื่อแผนงานวิจัย

-

7.2 หัวหน้าโครงการวิจัย : ชื่อโครงการวิจัย

การออกแบบและพัฒนาเสื้อต้นแบบชาวเขาเผ่าม้ง งบรายได้ มทร.พระนคร พ.ศ.2563

7.3 ผู้ร่วมวิจัย : ชื่อแผนงานวิจัย/โครงการวิจัย

- การออกแบบและพัฒนาเครื่องแต่งกายโดยประยุกต์ใช้การตกแต่งสำเร็จแห้งไว สำหรับเสื้อผ้าสตรีมุสลิม งบรายได้ มทร.พระนคร พ.ศ.2560

- การออกแบบและพัฒนาเครื่องแต่งกายสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว (วิลแชร์) กลุ่มสถานสงเคราะห์เด็กพิการและทุพพลภาพปากเกร็ด (บ้านนนทภูมิ) งบรายได้ มทร.พระนคร พ.ศ.2559
- การพัฒนารูปแบบเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก งบรายได้ มทร.พระนคร พ.ศ.2562

งบรายได้ มทร.พระนคร พ.ศ.2562

7.4 งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว : ชื่อผลงานวิจัย ปีที่พิมพ์ การเผยแพร่ และแหล่งทุน (อาจมากกว่า 1 เรื่อง)

-

7.5 งานวิจัยที่กำลังทำ : ชื่อข้อเสนอการวิจัย แหล่งทุน และสถานภาพในการทำวิจัยว่าได้ทำการวิจัยลุล่วงแล้วประมาณร้อยละเท่าใด

ประวัติผู้ร่วมวิจัย

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย): ไอรดา สูดสังข์
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ): Irada Soodsung
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน : 1-6599-003 x x - x x - x
3. ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำสาขาเทคโนโลยีเสื้อผ้า
4. หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์มือถือ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)
 - หน่วยงาน : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น
 - สถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก : 517 ถนนนครสวรรค์ แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300 หมายเลขโทรศัพท์ 02-282-3718 ต่อ 3017 โทรสาร 02-282-3718
 - หมายเลขโทรศัพท์มือถือ : 094-9787-959
 - E-mail : icecol@windowlive.com, irada.s@rmutp.ac.th

5. ประวัติการศึกษา

ระดับการศึกษา	คุณวุฒิ	ปีที่จบการศึกษา
ปริญญาโท	ศ.ม.	2558
ปริญญาตรี	ทล.บ.	2555

6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ

คหกรรมศาสตร์, เทคโนโลยีเสื้อผ้า, โปรแกรมเกี่ยวกับการสร้างและวางแบบตัดด้วยคอมพิวเตอร์

7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพในการทำวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย

7.1 ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย : ชื่อแผนงานวิจัย

-

7.2 หัวหน้าโครงการวิจัย : ชื่อโครงการวิจัย

- การพัฒนารูปแบบเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลกงบรายได้ มทร.พระนคร พ.ศ.2562

7.3 ผู้ร่วมวิจัย : ชื่อแผนงานวิจัย/โครงการวิจัย

- การออกแบบและพัฒนาเครื่องแต่งกายโดยประยุกต์ใช้การตกแต่งสำเร็จแห้งไว สำหรับเสื้อผ้าสตรีมุสลิม

งบรายได้ มทร.พระนคร พ.ศ.2560

- การออกแบบและพัฒนาเสื้อต้นแบบชาวเขาเผ่าม้ง งบรายได้ มทร.พระนคร พ.ศ.2563

7.4 งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว : ชื่อผลงานวิจัย ปีที่พิมพ์ การเผยแพร่ และแหล่งทุน (อาจมากกว่า 1 เรื่อง)

7.5 งานวิจัยที่กำลังทำ : ชื่อข้อเสนอการวิจัย แหล่งทุน และสถานภาพในการทำวิจัยว่าได้ทำการวิจัยลุล่วงแล้วประมาณร้อยละเท่าใด

- การพัฒนาอุปกรณ์เสริม สำหรับระบบการเย็บ งบรายได้ มทร.พระนคร พ.ศ.2564

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นาย นางสาว นาง ยศ : นางสาวณัฐธิดา เรืองธนพิบูลย์

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr., Miss, Mrs., Rank : Miss Natthatida
Roengthanapiboon

2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน : 3849900184xxx

3. ตำแหน่งปัจจุบัน

- ตำแหน่งบริหาร : -

- ตำแหน่งทางวิชาการ : อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีเสื้อผ้า

4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์มือถือ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

- หน่วยงาน : คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น

- สถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก : คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น

เลขที่ 517 ถนนนครสวรรค์ แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

- หมายเลขโทรศัพท์มือถือ : 087 269 6326

- E-mail : natthatida.r @ rmutp.ac.th

5. ประวัติการศึกษา

ระดับการศึกษา	คุณวุฒิ	ปีที่จบการศึกษา
ปริญญาโท	ออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย (คศ.ม)	2559
ปริญญาตรี	ออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย (คศ.บ)	2548

6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ
การออกแบบผลิตภัณฑ์

7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุ
สถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วม
วิจัยในแต่ละผลงานวิจัย

7.1 ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย : ชื่อแผนงานวิจัย

-

7.2 หัวหน้าโครงการวิจัย : ชื่อโครงการวิจัย

-

7.3 ผู้ร่วมวิจัย : ชื่อแผนงานวิจัย/โครงการวิจัย

-

7.4 งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว : ชื่อผลงานวิจัย ปีที่พิมพ์ การเผยแพร่ และแหล่งทุน (อาจ
มากกว่า 1 เรื่อง)

-

7.5 งานวิจัยที่กำลังทำ : ชื่อข้อเสนอการวิจัย แหล่งทุน และสถานภาพในการทำวิจัยว่าได้
ทำการวิจัยลุล่วงแล้วประมาณร้อยละเท่าใด

-

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นาย นางสาว นาง ยศ : นิตยา วันโสภา
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr., Miss, Mrs., Rank : Nittaya Wonsopa
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน : 3330101249xxx
3. ตำแหน่งปัจจุบัน
 - ตำแหน่งบริหาร : -
 - ตำแหน่งทางวิชาการ : อาจารย์
4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์มือถือ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)
 - หน่วยงาน : ..มทร.พระนคร คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น
 - สถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก :517 ถนนนครสวรรค์ แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต
 - หมายเลขโทรศัพท์มือถือ : 0634498991
 - E-mail : nittaya.wa@rmutp.com

5. ประวัติการศึกษา

ระดับการศึกษา	คุณวุฒิ	ปีที่จบการศึกษา
ปริญญาโท	คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต	2555
ปริญญาตรี	คหกรรมศาสตรบัณฑิต	2546

6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ

-

7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย

7.1 ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย : ชื่อแผนงานวิจัย

-

7.2 หัวหน้าโครงการวิจัย : ชื่อโครงการวิจัย

การพัฒนารูปแบบเครื่องแต่งกายจากผ้าทอพื้นเมืองไทยทรงดำ บ้านหัวเขาจัน อำเภอบางขัน จังหวัดราชบุรี

7.3 ผู้ร่วมวิจัย : ชื่อแผนงานวิจัย/โครงการวิจัย

-

7.4 งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว : ชื่อผลงานวิจัย ปีที่พิมพ์ การเผยแพร่ และแหล่งทุน (อาจมากกว่า 1 เรื่อง)

1. การจัดการความรู้เรื่องการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอบ้านนายาว ต.ท่ากระดาน อ.สนามชัยเขต

จ. ฉะเชิงเทรา ศูนย์เศรษฐกิจสร้างสรรค์

2. การจัดการความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการฟอก ย้อม พิมพ์ การออกแบบ และการ

สร้างผลิตภัณฑ์ฝ้ายทอมือ สู่เชิงพานิชย์

3. การจัดการความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการพอกย้อม พิมพ์ ตกแต่งสำเร็จ และการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์เส้นใยกัญชง

7.5 งานวิจัยที่กำลังทำ : ชื่อข้อเสนอการวิจัย แหล่งทุน และสถานภาพในการทำวิจัยว่าได้ทำการวิจัยลุล่วงแล้วประมาณร้อยละเท่าใด

